

2 • 2017

Vår kyrkas mission

Kirkkomme Lähetys

Jippu:

"Jumala valitsi
sen, joka ei
ole mitään."

Sivut 4-5

Teema:

Jeesuksen seuraajia

sivut 4-25

Haastattelussa Namibian pääministeri
Saara Kuugongelwa-Amadhila

sivut 32-33

KIRKKOHALITUS[†]
Kirkon lähetystyön keskus

**Tilaukset ja
osoitteenmuutokset**
Puhelin: 09 18021
Sähköposti: lahetyslehti.
kirkkohallitus@evl.fi
Kirkkohallitus/CLK
PL 210, 00131 Helsinki

Julkaisija
Kirkon lähetystyön keskus
PL 210, 00131 Helsinki
Puhelin 09 18021
Faksi 09 1802 350
sakasti.evl.fi/
kirkkommelahetys

Päätoimittaja
Risto Jukko
risto.jukko@evl.fi

Toimitussihteeri
Danielle Miettinen
ext-danielle.miettinen@evl.fi

Toimitus
Ville Auvinen
Johanna Björkholm-Kallio
Kari Eskelinen
Anssi Nurmi
Jaakko Rusama
Kimmo Saares
Elina Tervonen

Paino
Grano Oy

Taitto
Jouni Halonen, Grano Oy

Painos
3300 kpl

Lehti ilmestyy
kaksi kertaa vuodessa.
Seuraava numero ilmestyy
huhtikuussa 2018.

Lehti lähetetään seura-
kuntiin, uskonnonopettajille,
kirkon lähetysjärjestöille
ja hiippakuntien tuomio-
kapituleihin.

ISSN 0789-5135
ISSN 2242-3877 (verkko)

Kirkkomme Lähetys 2/2017

Teema: Jeesuksen seuraajia

Musiikkievankelista **Jippu**,
pastori **Marjaana Toiviainen**
(kuvassa) ja lähetystyöntekijä
Antti Saarenketo kertovat
elämästään Jeesuksen seuraajina.
Sivut 4–9.

Juhlan paikka

Kirkon Ulkomaanapu on auttanut
hädänalaisia 70 vuotta ja Kansan-
lähetys on julistanut evankeliumia
50 vuotta. **Sivut 38–41.**

Summary

The theme of the next world mission conference of the World Council of Churches is entitled “Moving in the Spirit: Transforming Discipleship”. The conference will take place in Arusha, Tanzania, next March. This issue of our journal deals with discipleship. We discuss the topic from the biblical and exegetical point of view. We also present some Finnish Christians coming from various backgrounds and explaining what discipleship, following Jesus Christ, means to them and how they perceive mission from the point of view of discipleship.

Sisältö

4-25	Teema: Jeesuksen seuraajia
ja opetuslapsia	44	Kierrätyspiste:
Tietokonepelit innostavat
27	Raamattu:
Pekka Lindqvist		Ruotsin rippikoululaisia
28-31	Kirjat	45	Kolumni: Erik Vikström
32-43	Ajankohtaista	46-47	Aktuellt: Efterlyser
medmänsklighet i mötet
med flyktingar
37	Kolumni:
Jaakko Rusama	48	Rukous: Mari Pöntinen

KANSIKUVA Jippu lauloi Jeesuksesta Finlandia-talossa maaliskuussa. Kuva: Ilkka Kontturi

Jeesuksen seuraajina

”JOKA EI ota ristiään ja seuraa minua, se ei kelpaa minulle” (Matt. 10:38). Jeesuksen seuraaminen, opetuslapseus, on ensi maaliskuussa Tansaniassa pidettävän Kirkkojen maailmanneuvoston maailmanlähetyksen konferenssin teema. Englanniksi se on muotoiltu näin: ”Moving in the Spirit: Called to Transforming Discipleship”. Tässä numerossa käsittelemme tätä teemaa.

”Transforming Discipleship” voidaan ymmärtää ainakin kahdella tavalla. Ensinnäkin siten, että me itse elämme opetuslapsina Jeesuksen opetuksen ja esimerkin mukaisesti. Se on melkoista riskinottoa, koska Jeesus kehottaa opetuslapsiaan kieltämään itsensä, ottamaan ristinsä ja seuraamaan häntä (Matt. 16:24).

Seuraaminen vie meidät mukavuusalueemme ulkopuolelle. Kaikki kristityt on kutsuttu todistamaan Kristuksesta sanoin ja teoin siellä, missä he elävät. Jotkut meistä Kristus kutsuu viemään evankeliumin sanomaa oman maamme rajojen ulkopuolelle, elämään kaukaisten lähimmäisten kanssa ja rakastamaan heitä. Useimpien paikka on kotimaassa, oman kotiseurakunnan piirissä.

”Transforming Discipleship” voi tarkoittaa myös sitä, että Jeesuksen seuraaminen muuttaa meitä itseämme. Kristuksen opetuslapsena eläminen ei jätä ketään kylmäksi tai välinpitämättömäksi. Se vääjäämättä muuttaa meitä, yhdessä ja yksilöinä, jokaista hänen omista lähtökohdistaan käsin.

Aarne Ormio

”

Me kaikki muutamme
kirkkaudesta kirkkauteen.

Paavali sanookin, että me kaikki muutamme ”kirkkaudesta kirkkauteen” (2. Kor. 3:18). Kasteessa meidät on kutsuttu seuraamaan Jeesusta, olemaan Jeesuksen opetuslapsia. Elämämme syvin tarkoitus on elää todeksi tätä kutsua ja kutsusta.

Risto Jukko, dosentti, TT, FT
Kirkon lähetystyön keskuksen johtaja

Kirkkomme Lähetys 50 vuotta sitten

Joukkokääntymisiä Afrikassa

ME USKOMME, että metodit, joilla pyritään joukkokääntymiseen, ovat oikeutettuja. Ratkaisun tekeminen Jeesuksen Kristuksen puolelle on yksilöllinen ja persoonallinen asia ja siksi annettaessa vastausta, jota Jumala odottaa jokaiselta, joka kuulee hänen kutsunsa, yhteisö ei voi koskaan olla yksilön paikalla.

Kuitenkin *Länsi-Afrikan traditionaalisessa yhteiskunnassa päätökset tehdään kollektiivisesti*. Tästä syystä jossakin kylässä tehty päätös hyväksyä evan-

keliumi on usein ensi sijassa kollektiivinen. Evankelioivan kirkon tulisi aluksi tavoitella sellaisia päätöksiä, jota sitten niin pian kuin mahdollista, seuraavat persoonalliset ratkaisut huipentuen kasteeseen.

– Katekeetta vierailee säännöllisesti 14 viikon ajan, järjestää kolmipäiväisiä konferensseja klaanin päämiehen yhteisössä ja sitten pyytää joukkoratkaisua Kristuksen puolesta.

Kirkkomme Lähetys lokakuu 1967.

Jippu puhuu elämästään ja haavoistaan niin avoimesti, että toiset itkevät ja toiset kääntyvät pois.

"En ole valinnut opetuslapsen elämää"

Ilkka Konturi

*Muruiksi murskattu musiikkievanke-
lista Jippu on Jeesuksen oppisopi-
muslapsi, joka ei itse valinnut osaan-
sa. "Olemme sopineet, että tottelen
kyseenalaistamatta mitään."*

NELJÄ VUOTTA raittiina elänyt **Meri-Tuuli Elo-
rinne** alias Jippu kehuu esimiästään rohkeaksi. Mikaelin seurakunnan kirkkoherra **Jouni Lehi-
koinen** otti Jipun mielestä hirveän riskin palka-
tessaan töihin nahkahousuisen, huonomaineisen
ja kouluttamattoman taiteilijan.

Aloittaessaan Mikaelin seurakunnan musiik-
kievankelistana Jippu oli aivan tuore opetuslapsi. Päihteet, holtittomat suhteet ja psykiatrinen lai-
tohoito melkein vielä tuoksuivat hänen ihollaan.

”

Jeesus toi helvetin kuiluun
toivon, jota kukaan muu
ei olisi voinut antaa.

"Lehikoinen näki minut rakkauden läpi ja an-
toi suunnan."

Virkaan vihkeminen suoritettiin Mikkelinpäi-
vän messussa Mikaelin kirkossa. Herran huone
oli täpötäynnä, ja Jippu piti saarnan.

"Mikkelinpäivä on kastepäiväni, puhuin kas-
teen armosta, se on minulle tärkeä. Saarnan pitä-
minen on minulle aina suuri kunnia, opin paljon
niitä valmistellessani."

Haavani on lahjani

Jippu vetää kotikirkossaan kerran kuussa rukous- ja
musiikki-iltoja, joissa ovat hiljattain olleet vieraina
laulajat **Mirkka Paaajanen** ja **Petri Laaksonen** sekä
Jipun isä, oopperalaulaja **Jorma Elorinne**.

Haavani on lahjani -nimisissä illoissa on saman-
lainen paljas ja rehellinen tunnelma kuin Jipun
juontamissa Radio Dein Ihmisen ääni -ohjelmissä.

Jippu on karismaattinen puhuja ja ilmaisuvoi-
mainen laulaja, joka laittaa persoonansa likoon
tavalla, joka välillä hirvittää.

"Olen saanut kirkkoherralta tosi paljon va-
pautta tehdä mitä haluan, sen mukaan mihin
voimat riittävät."

Valoa perkeleen puolella

Jippu sanoo, ettei hän ole itse valinnut opetuslapsen elämää.

”Se on armoa. Jeesus tuli kyselemättä lupia. Hän teki ratkaisun, että annetaan uusi elämä tuolle, joka on jo kuolemaisillaan.”

Jippu on kertonut julkisuudessa avoimesti päihdeongelmistaan, syömishäiriöstään, irrallisista seksisuhteistaan ja mielenterveysongelmistaan. Hän sanoo Jeesuksen tuoneen helvetin kuiluun toivon, jota kukaan muu ei enää olisi voinut antaa.

”Elin perkeleen puolella. Jos minulta viedään Jeesus, minulle käy kuin hengityskoneessa olevalle potilaalle, kun piuha katkaistaan.”

Hän puhuu nöyryymisestä, jota edeltää murskaantuminen.

”Jos pimeys on näin suuri, kuinka suuri onkaan pimeyden voittava valo. Paholainen epäonnistui. Pimeys toimii Kristuksen todistajana.”

Papit antavat anteeksi

Jeesuksen seuraaminen on muuttanut Jipun elämässä lähes kaiken, kuten nukkumisen, syömisen ja ihmissuhteiden ihanteet.

”Saatan työpaikalla tiuksia ja olla ylimielinen, väsyneenä olen sellainen. Sitten saan soitella ja pyytää anteeksi, mutta papit antavat nopeasti anteeksi.”

Ilman Jeesusta uskollinen avioliitto ei olisi Jipun ihanne.

”Uskollisuus myötä- ja vastoinikäymisissä on minulle ihan uutta.”

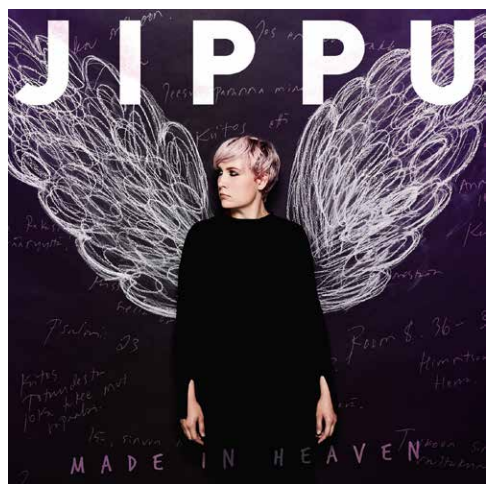
On eri asia puhua ihanteista ja kilvoitella niiden kanssa arjen keskellä, Jippu huomauttaa. Jeesuksen seuraaminen on omasta tahdosta luopumista ja Jeesuksen tahtoon suostumista. Itsekeskeisyys tekee siitä vaikeaa.

”Jos oma tahto kasvaa suureksi, silloin on vaikeaa. Kristityn elämässä on paljon kärsimystä, mutta se on erilaista kuin maailman tarjoama kärsimys. On siunattua kärsiä Kristuksen vuoksi.”

”Lahjani ovat armolahjoja”

Rakastaminen ja anteeksi antaminen ei ole aina helppoa, välillä Jippu valitsisi mieluummin vihan.

”Raamattua lukiessani kuitenkin huomaa, että rakkaus on Jeesuksen seuraajalle ainoa vaih-

Kannen kuva: Juha Mustonen, grafiikka: Antti Bergman.

Musiikkievangelista Jipun ensimmäisen hengellisen levyn kustantaja Warner kirjoitti syksyllä 2016: ”Albumin matka alkoi, kun Jippu oli tulossa päättämään levytyssopimustaan. Pop-levyn tekeminen tuntui liian ristiriitaiselta vahvan hengellisen kutsumuksen kanssa. Jipun vahva visio hänen uransa ensimmäisestä hengellisestä levystä välittyi kuitenkin eteenpäin. Made In Heaven on poikkeuksellinen julkaisu major levy-yhtiöltä.”

toehto. Välillä se on ärsyttävää, kun tekisi mieli olla katkera. Jeesus kuitenkin pakottaa katsomaan omaa syntisyyttä, eikä naapurin.”

Roomalaiskirjeen 8. luku on Jipun voimapesä. Siinä Paavali vakuuttaa, ettei mikään voi erottaa meitä Kristuksen rakkaudesta. Sellaista syvyyttä tai henkivaltaa, joka kykenisi repimään ihmisen irti ristiinnaulitusta ja ylösnousseesta Kristuksesta, ei ole olemassakaan.

Veren evankeliumin vuoksi Jippu haluaa antaa kaikki monet lahjansa Jeesuksen palvelukseen.

”Kaikki lahjani ovat armolahjoja. En ole tehnyt mitään sen hyväksi, että olen saanut kirkon avaimet ja että olen kouluttamattomana tasa-arvoinen muiden kanssa.”

Suomea keikoilla kiertäessään Jippu antaa suuren arvon sille, että ihmiset kuuntelevat häntä.

”Te ette edes halua tietää, mitä minä olen sen ajan tehnyt, kun te muut olette eläneet Herran nuhteessa. Jumala valitsi sen, mikä ei ole mitään.”

Danielle Miettinen

Lähetystyöntekijä Antti Saarenketo pressukirkon edustalla Bidī Bidin pakolaisleirillä evankelista Moses Obiyon (vas.), rovastikuntapastori Emmanuel Bafukan ja pastori Edward Nzemen seurassa.

Evankelista Jumalan armosta

Lähetystyöntekijä Antti Saarenkedon puheesta ja silmistä loistaa varmuus. Hän on monet kerrat nähnyt, mitä evankeliumi saa aikaan.

HARVA SUOMALAINEN on saanut julistaa evankeliumia yhtä monille kuin Sley'n lähetystyöntekijä, nuorisotyönohjaaja **Antti Saarenketo**. Hän kiersi the Road -yhtyeen kanssa Suomen kouluja 1980-luvulta lähtien yhteensä parikymmentä vuotta.

”Niinä vuosina teimme tuhansia kouluvierailuja.”

Mikä sai perheenisän aina uudestaan lähtemään pitkille matkoille ja nukkumaan yönsä milloin missäkin?

”Olin vakuuttunut siitä, että Herra ja hänen evankeliuminsa ovat ylivoimaisesti tärkeintä elämässä. Sain myös nähdä Herran työn, sanoma toimi nuorten elämässä. Bändin kanssa saimme olla työn välikappaleita.”

Paratiisista Etelä-Sudaniin

Suuren osan elämäntyöstään Antti Saarenketo on tehnyt lähetystyöntekijänä. Hän toimi ensin 11 vuotta Keniassa ja sen jälkeen vuodesta 2009 Etelä-Sudanissa. Hänet on vihitty papiksi Etelä-

Sudanin ja Sudanin evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Millainen lähetyskenttä Etelä-Sudan on?

”Etelä-Sudaniin verrattuna Kenia on paratiisi. Etelä-Sudanissa verinen sisällissota jatkuu yhä. Valtiona se on vielä keskeneräinen ja siellä on siksi paljon ongelmia. Eteläsudanilaiset ovat kuitenkin hienoja ja ahkeria ihmisiä.”

Verisen historiansa tähden Etelä-Sudan on Saarenkedon mielestä evankeliumin kannalta erityisen tärkeä alue. Juuri siellä tarvitaan paljon anteeksiantamusta.

Tuhansia pakolaisia päivässä

Maassa riehuvan sodan vuoksi sadat tuhannet eteläsudanilaiset ovat paenneet joko maan sisällä tai naapurimaissa sijaitseville pakolaisleireille.

”Elämä pakolaisleireillä on hyvin ankeaa. Tällä hetkellä Ugandan leireille tulee 2000–3000 uutta pakolaista päivässä. Vaikka kansainvälisiä auttajia on useita, resurssit ovat liian vähäiset.”

Pakolaisleirien asukkaiden mielestä asiat ovat kuitenkin hyvin, jos ei tarvitse elää luotien, veren ja kuoleman keskellä.

Ensin pieni kirkko

Leireille paenneet ovat menettäneet oikeastaan kaiken muun paitsi henkensä. Mitä he nyt erityisesti tarvitsevat?

”Ensimmäiseksi he pyysivät pientä kirkkoa. Kun ihmettelin tätä, he sanoivat: ’Kun meillä on Jumala, kaikki muukin järjestyy’.”

Saarenketo on nähnyt, että ihminen tarvitsee toivoa, ja vain Kristus voi sen antaa. Vanhempansa menettänyt tai raiskatuksi tullut ihminen voi pressukirkossa säteillä ihmeellistä toivoa ja rauhaa. Tämä ihme kertoo siitä, että Kristus on kaikkivaltias.

”Kun hän sanoo, että hän ei hylkää eikä jätä, niin se myös tarkoittaa sitä. Tämä ei riipu siitä, mitä olemme elämässä kokeneet. Hän on rikas antaja. En voisi tehdä tätä työtä ilman sanomaa hänestä.”

Kiitollisuus auttoi jaksamaan

Etelä-Sudanissa Antti Saarenketo ja hänen puolisonsa, perushoitaja **Liisa Saarenketo** asuivat ja työskentelivät vaikeissa oloissa, ilman sähköä,

Liisa Saarenketo

”

Koen itseni hirvittävän pieneksi näiden haasteiden edessä.

valtavassa kuumuudessa ja jatkuvassa epävarmuudessa. Heitä auttoi jaksamaan ihmisten vilpittön ystävällisyys ja rakkaus.

”Heidän kiitollisuutensa siitä, että olimme tulleet heidän luokseen tuomaan evankeliumia, oli puhuttelevaa ja auttoi jaksamaan”, Antti Saarenketo kertoo.

Etelä-Sudanin poliittisten levottomuuksien vuoksi hän on tehnyt työtä Suomesta käsin, mutta suunnittelee tulevaisuudessa viettävänsä pitkiä aikoja Ugandan pakolaisleireillä.

”Koen itseni hirvittävän pieneksi näiden haasteiden edessä. Luotan kuitenkin siihen, että työ ei ole ihmisen. Emme jaa itsestämme, vaan siitä, minkä Herra on antanut.”

Saarenketo rukoilee, että hän voisi työtovereineen jakaa Herran sanoja.

”Raamattu on työemme tärkein auktoriteetti. Lähetys ei ole ihmisten keksintö.”

Ylivoimaiselta tuntuvan työmäärän edessä Saarenketoa rohkaisee afrikkalaisen pastorin muistutus: Voimme auttaa niitä ihmisiä, jotka Herra tuo meidän luoksemme.

Ville Auvinen

Marjaana Toiviainen: Pelon voittaa vain rakkaus

Kirkon tärkein tehtävä on kulkea ihmisen rinnalla elämässä ja kuolemassa, sanoo julkisuuden ristiä kantanut pastori Marjaana Toiviainen.

TAPAAKESÄISENÄ iltana karjalaisessa maalaismaaisessa pastori **Marjaana Toiviaisen**. Viimeisten parin vuoden aikana hänen nimensä ja kasvonsa ovat tulleet monille tutuiksi. Toisille hän on sankari, toisille radikalisoitunut ääripään edustaja.

Julkisuus ja esillä olo on ollut risti.

”Se on ollut aika yksinäistä ja myös pelottavaa. Mutta miun ammattitaito viestijänä on ollut semmonen, että mie olen siitä selvinnyt”, Toiviainen pohtii.

Seurakuntapapin työn lisäksi hän on ehtinyt paljon muutakin. Hän valmistelee parhaillaan missiologian alan väitöskirjaa Lundin yliopistoon. Hän on yksi neljästä Helsingin hiippakunnan pappisedustajasta kirkolliskokouksessa. Elämä on vienyt lapsuuden kesien maisemista Etelä-Karjalasta Helsingin lisäksi Ruotsiin, Tansaniaan ja Kanadaan. Nyt hän palannut juurilleen, ainakin toistaiseksi.

”Miksi mie olen sisällä?”

Julkisuuteen Marjaana Toiviaisen on tuonut elämän jakaminen Itä-Euroopasta tulleiden romanimikerjäläisten ja turvapaikanhakijoiden kanssa.

”Mie kyselin, keitä ihmisiä nämä ovat, mistä he on tulleet ja miksi. Miksi he ovat ulkona pakkasessa, ja mie olen sisällä? Ja saanko mie antaa rahaa vai en?”

Toiviainen on viettänyt paljon aikaa romanimikerjäläisten ja turvapaikanhakijoiden kanssa.

Erilaisia ihmisiä voi oppia ymmärtämään vain jakamalla elämää heidän kanssaan. Vain ihmiset itse tietävät, keitä he ovat, Marjaana painottaa. Hänestä vain eletty ja koettu tieto on uskottavaa.

Hänen missionsa on herättää ihmisiä huomaamaan, että jokaisella on vastuu kärsivien ihmisten auttamisesta. Ei pidä ajatella, että valtio tai joku muu hoitaa. Mutta työtä ei tehdä yksin, vaan yhdessä. Jokainen tarvitsee tukea ja rakkautta, ja jokainen on sekä auttaja että autettava.

Jokainen pelkää

Jokainen meistä myös pelkää jotakin.

”Joku pelkää yksinäisyyttä, joku Venäjää, joku rahojen loppumista, tai että tulee avioero. Joku pelkää, että hänet palautetaan Bagdadiin. Kaikki pelkää jotakin, ihan kaikki... Ja pelonhan voittaa vaan rakkaus.”

Toiviaisen mukaan ihmisille yhteisestä pelosta ja rakkauden kaipuusta kumpuavat myös vihapostit ja kantelut, joita hänestä on tehty.

”Viha on sitä, että rakkaus puuttuu. Mie en usko, että kukaan loppupeleissä haluaa lähtökohteisesti pahaa. Kaikki luulee, että ne tekee oikein.”

Samalla Toiviainen painottaa, että väkivalta ja ahneus eivät ole koskaan hyväksyttäviä.

Työ turvapaikanhakijoiden tukena on vienyt hänet kohtaamaan myös omat perimmäiset pelkonsa, kuoleman ja yksinäisyyden pelon. Toiviainen valvoi kuolevan vieressä sairaalassa yhdessä nuorten turvapaikanhakijoiden ja suomalaisten ystävien kanssa.

Nuoren miehen kuoltua kaksi hänen ystäväänsä halusi jäädä valvomaan ruumiin viereen, ja Toiviainen jäi heidän kanssaan. Silloin hän huomasi

”Mie kyselin,
keitä ihmisiä
nämä ovat,
mistä he on
tulleet ja miksi.

*Työ turvapaikanhakijoiden tukena on
vienyt Marjaana Toiviaisen kohtaamaan
myös omat perimmäiset pelkonsa.*

Nani Anette

pelkäävänsä. Pelot hälvenivät viisaan sairaanhoitajan kanssa käydyn aamuöisen keskustelun myötä.

Aamulla vainaja siunattiin imaamin ja Toiviaisen johdolla sairaalan puutarhassa. Läsnäolo oli sureville nuorille miehille tärkeää.

”Kun ei niillä ole äitiä kellään täällä. Ja sitten mie vaan sanoin, että mie olen teidän äiti nyt. Ne roikku niin kuin äidissään. Se oli hyvin ruumiillinen kokemus. Ja sitten ajattelin, että tämä on sitä mitä seurakuntalaisten kanssa tehdään, synnytyään ja kuollaan ja saatetaan haudata, sielunhoitoa. Tämä perustehtävä on kaikista tärkein.”

Kristitty ei voi olla yksin

Kristittynä oleminen on Marjaana Toiviaisen mukaan aina yhteisössä elämistä. Hän korostaa Paavalin käyttämiä vertauskuvia seurakunnasta

Kristuksen ruumiina ja viinipuuna. Jokainen ruumiin osa on tärkeä ja ainutlaatuinen.

”On hirveän tärkeä, että jos on käsi, niin sitten vaan on. Ei maha mittään, että susta ei nyt tullut jalkaa, mutta ei sun tarvi kadehtia.”

Suomalaisessa kristillisyydessä luontosuhde on piirre, josta muilla olisi Toiviaisen mielestä opittavaa.

”Se meidän on pakko elvyttää, tai meille käy hirveän huonosti. Mie uskon, että joka ainoassa kolkassa luontosuhde on ollut vahva ennen kuin me ruvettiin kuvittelemaan, että ihminen on Jumala.”

Lähdemme ajamaan rajavyöhykkeeltä kohti valtatietä. Matkalla Toiviainen osoittaa paikan, jossa hän näki muutamia päiviä aiemmin karhun.

Elina Hellqvist

Kutsumme seuraamaan kolmiyhteistä Jumalaa

Herramme pelastustyö on valtava. Se hajottaa helvetin ja räväyttää auki taivaat. Emme saa saarnoillamme ohentaa kolmiyhteisen Jumalan pelastustekoa, kirjoittaa emeritusprofessori Jouko N. Martikainen.

"En voi kyllin ylistää Vähää katekismusta ainutlaatuisena helmenä, josta loistavat meille uskomme ihanimmat aarteet", Göttingenissä teologian professorina pitkään toiminut Jouko Martikainen kirjoittaa.

JOS YMMÄRTÄISIMME, millainen aarre on **Martti Lutherin** laatima Vähä katekismus, suutelisimme sitä hellästi aamuin ja illoin sekä pitäisimme sitä koko päivän sydämellämme.

Jos vaakakuppiin panisimme Nokian, Microsoftin ja Googlen pörssiarvon, eivät ne yhteen-säkään painaisi kuin ehkä pari riviä Lutherin Vähästä katekismuksesta. En voi kyllin ylistää Vähää katekismusta ainutlaatuisena helmenä, josta loistavat meille uskomme ihanimmat aarteet kaikissa sateenkaaren väreissä.

Vähä katekismus sisältää kuusi opinkohtaa: kymmenen käskyä, uskontunnustus, Herran rukous, pyhä kaste, rippi ja synninpäästö ja alttarin sakramentti. Kymmenestä käskystä emme löydä ainoastaan kantavia elämänohjeita, vaan myös ymmärryksen uskomme ytimestä.

Ensimmäinen käsky kuuluu: ”Minä olen Herra, sinun Jumalasi. Sinulla ei saa olla muita jumalia.” Käskyn mukaan meidän tulee siis pelätä, rakastaa ja turvautua yksin Häneen. Tässä on ilmaistu meidän uskomme. Mutta julistammeko sitä vai miedonnettua kolmiyhteistä Jumalaa? Vaarana on piilodoketismi.

Tosi ihminen

Mistä piilodoketismissa on kysymys? Sillä tarkoitetaan meiltä piiloon jäävää doketismia. Doketismi tulee kreikan verbistä *dokeo*, luulla, näyttää. Kristuksen olemusta koskeneissa kiistoissa niitä, joiden mukaan Kristus vain näytti tavalliselta ihmiseltä, muttei kuitenkaan ollut tosi ihminen, alettiin kutsua dokeeteiksi ja heidän katsomustaan doketismiksi.

Mielestäni piilodoketismi kalvaa kaikkia kristillisiä perinteitä. Parin vuosikymmenen aikana radiosta kuulemistani luterilaisista saarnoista noin 40 prosenttia on markionilaisia tai puolimarkionilaisia (Vanhan Testamentin hylkääviä). Noin 50 prosenttia on puolestaan dokeettisesti sävyttyneitä ja ehkä vähemmän kuin 10 prosenttia sellaisia, jotka ottivat inkarnaation (Jumala tuli Jeesuksessa lihaksi) täydestä painoarvostaan.

Tuon tuostakin toistuu kirkkomme julistuksessa tämä kristologinen ydinlause: ”Hän tuli yhdeksi meistä, Hän tuli veljeksemme”. Niin oikea kuin tämä luonnehdinta onkin, se silti sisältää piilodoketismin. Luonnehdinta edellyttää, että Herramme puki päälleen vain tämän lankeemuk-

sen jälkeisen ruumiimme. Tätä ei yleensä ole edes reflektoitu, vaan edellytetään ikään kuin kaikille ilmeisenä tosiasiana.

Vaarana on ohentaa Herramme pelastustyön valtavuutta ja purkaa siihen sisältyvät yli-inhimilliset, helvetin hajottavat ja taivaan auki räväyttävät voimalataukset. Näitä varjelee oppimme jumalattoman vanhurskauttamisesta yksin uskosta, edellyttäen, että tunnemme sen ja harjoittelemme sitä päivittäin.

Lutherin mukaan on olemassa mahdollisuus, että katoavaisuus eli kuoleman alaisuus, voidaan kumota ja voittaa, ja niin ihmisestä tulee uusi luomus. Silloin hän saavuttaa vielä suuremman täydellisyyden, kuin mikä Aadamilla ja Eevalla oli ennen syntiinlankeemusta.

Räjähtävä väkevyys

Toinen esimerkki piilodoketismista kuuluu näin: Jumala on rakkaus. Se on oikea ja ihana lause oikeassa yhteydessään. Silti se mielestäni nykyään lähes poikkeuksetta kätkee sisälleen tuon saman viruksen eli piilodoketismin.

On ongelmallista, jos tämä ydinlause ohjaa keskeisellä tavalla hurskausihaanettamme. Arkitodellisuuden karheus ja siitä vastaamme tulvi-va pahuus ja vierautta henkivä, tyly kovuus ja jumalattomuus, on tässä vastapooli. Uskomme, että Jumala on rakkaus ja että Hän antaa meille kaikesta huolimatta uskallusta ja lohdutusta. Tämä on hyvää, eikä suinkaan torjuttavaa, mutta silti se miedontaa, laihduttaa ja kaventaa ja osin turmeleekin sen räjähtävän väkevyyden, joka sisältyy Vähän katekismuksen osoittamaan tiehen.

Vanhassa kirkossa syntyi kaksi ratkaisua Jumalan ykseyden ja kolminaisuuden ratkaisemiseksi. Ne ovat Jumalan Isän kuninkuuteen ohjautuva linja eli Bysantin ratkaisu ja lännessä Augustinuksen Jumalan olemuksen ja sen suhteiden määrittelystä syntyvä kolminaisuutta koskeva teologia.

Lutherin Vähä katekismus ei nojaudu kumpaankaan, vaan se lähtee ensimmäisestä käskystä. Taustalla on kuitenkin vielä paljon muuta, nimittäin oppi uskonvanhurskaudesta, joka on ensisijaisesti Jumalan ykseyden korkein muoto, sitten kristologiaa koskeva asia ja vasta sitten ihmistä koskeva eli antropologinen kysymys.

Jouko N. Martikainen

Opetuslapsina oudolla tiellä

Jeesuksen ajan Palestiinassa oli tavalista ryhtyä jonkun opettajan opetuslapseksi. Toisin kuin muut opettajat, Jeesus valitsi oppilaansa itse, kirjoittaa Sanansaattaja-lehden päätoimittaja Ville Auvinen.

JEEBUS KOKOSI ympärilleen seuraajia, joita olemme tottuneet nimittämään opetuslapsiksi. Yleensä tarkoitamme opetuslapsilla niitä kahtatoista, jotka Jeesus valitsi suuresta joukosta lähimmiksi seuraajikseen.

He olivat yötä päivää hänen seurassaan. Heidät Jeesus lähetti ylösnousemuksensa jälkeen apostoleina todistamaan siitä, mitä he olivat nähneet ja kuulleet (Luuk. 24:46–49).

Luku 12 lienee ollut symbolinen viittaus Israelin kansaan, joka koostui 12 sukukunnasta. Kutsuessaan ihmisiä seuraansa Jeesus kokosi uutta Jumalan kansaa.

Uudessa testamentissa opetuslapsiksi kutsutaan 12 apostolin lisäksi myös koko sitä suurta joukkoa, joka ennen pääsiäistä ja ylösnousemuk-

sen jälkeen seurasi Jeesusta ja kuunteli hänen opetuksiaan.

Oliko Jeesuksen ja hänen opetuslastensa suhde samanlainen, kuin muut tuon ajan opettajien ja oppilaiden suhteet?

Oppilas vai opetuslapsi?

Uuden testamentin alkukielellä kreikaksi opetuslapsi on *mathetes*. Sana tulee oppimista tarkoittavasta verbistä ja voitaisiin kääntää myös sanalla ”oppilas”. Tämä sana saattaisi suomen kielellä antaa liian ohuen kuvan siitä, mitä opetuslapseuteen kuului. Kyse ei ollut pelkästään kuuntelemisesta ja oppimisesta, vaan myös – ja ehkä ennen kaikkea – opettajan esikuvan seuraamisesta ja vieläkin syvemmästä Herran seuraan liittymisestä. Niinpä Uudessa testamentissa opetuslapseksi kutsuminen on nimenomaan kutsu seurata Jeesusta.

Jeesuksen aikana juutalaisten parissa toimi opettajia eli rabbeja, joiden ympärille kokoontui oppilaita. Evankeliumit kertovat Johannes Kastajan ja fariseusten opetuslapsista (Mark. 2:18). Kuuluisia ennen Jeesusta eläneitä rabbeja olivat Jeesus Siirakin poika, joka toimi opettajana Je-

rusalemissa. Hänen opetuksiaan sisältävä kirja kuuluu Vanhan testamentin apokryfikirjoihin.

Kuuluisia opettajia olivat myös rabbit Shammai ja Hillel, jotka perustivat toistensa kanssa kilpailevat koulukunnat. Hillelin pojanpoika oli Apostolien tekojen mainitsema Gamaliel, jonka oppilaana Paavali oli ollut Jerusalemissa ennen kristityksi kääntymistään (Ap. t. 5:34; 22:3).

Rabbin valinta

Uudessa testamentissa opetuslapset kutsuivat Jeesusta muutaman kerran rabbiksi. Jeesuksen ja muiden juutalaisten rabbin opetuslapseudessa oli kuitenkin merkittäviä eroja. Muiden rabbin seuran liittyminen perustui oppilaan omaan, aktiiviseen valintaan. Oppilaat valitsivat opettajansa.

Jeesuksen seuraamisen kohdalla asia oli päinvastoin. Opettaja valitsi oppilaansa. Jeesus sanookin lähimmille opetuslapsilleen: ”Ette te valinneet minua, vaan minä valitsin teidät” (Joh. 15:16).

Evankeliumikertomuksissa Jeesus kutsui monia ihmisiä seuraamaan itseään. Kutsu oli useimmiten yllättävä ja kohtasi kutsutun kesken arkisen

”

Ette te valinneet minua,
vaan minä valitsin teidät.

työn. Tässä on vanhatestamentillisena esikuvana Jumalan ja profeettojen suhde. Jumala kutsui profeetat usein hyvin yllättäen välittämään sanansa kansalle.

Myös Jeesuksen opetuslapseuteen liittyi kiinteästi tehtävä välittää Jeesuksen julistus Jumalan valtakunnasta Israelin kansalle.

Torjuntaa tarjokkaille

Kun joku tahtoi omasta aloitteestaan lähteä Jeesuksen seuraajaksi, Jeesus suhtautui tarjokkaaseen melko torjuvasti. Tekstit eivät kerro, että tällaiset kohtaamiset olisivat johtaneet opetuslapseuteen (Mark. 10:17–27; Luuk. 9:57–58, 61–62).

Juutalaisessa rabbin ja oppilaan suhteessa oppilaan tehtävä oli palvella opettajaansa. Jeesuksen ja hänen opetuslastensa välisessä suhteessa asia

oli päinvastoin. Jeesus sanoi: ”Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta” (Mark. 10:45).

Jeesus otti viimeisellä aterialla palvelijan tehtävän ja pesi opetuslastensa jalat (Joh. 13:1–20). Jeesus antoi esimerkin siitä, millaista opetuslasten elämän tulisi olla. Heidän tehtävänsä on kyllä palvella, mutta ei niinkään opettajaansa, vaan toisia ihmisiä.

Juutalainen oppilas liittyi rabbinsa seuraan määrääjäksi, mutta Jeesuksen opetuslapseus on koko elämän mittainen. Se on Jeesuksen seuraamista kuolemaan asti.

Juutalaisissa rabbin ja oppilaan suhteissa keskeisintä oli opettaa lakia ja sen soveltamista. Jeesus kutsui opetuslapsensa jakamaan koko elämänsä ja

kohtalonsa. Oppilaan elämä oli itsensä kieltämistä ja ristin kantamista (Mark. 8:34).

Juutalaisen oppilaan oli tarkoitus kouluttautua itse opettajaksi, mutta Jeesuksen opetuslapsi pysyi opetuslapsena elämänsä loppuun asti.

Universaali kutsu

Uudessa testamentissa opetuslapsista puhutaan enimmäkseen evankeliumeissa. Opetuslapset olivat siis ennen kaikkea niitä, jotka seurasivat Jeesusta hänen maanpäällisen elämänsä aikana.

Muutama Uuden testamentin kohta kuitenkin osoittaa, että vielä Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeenkin Jeesuksen seuraajia kutsuttiin opetuslapsiksi, ainakin joillakin alueilla.

Noustuaan kuolleista Jeesus antoi lähetyskäsken: ”Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskinyt teidän noudattaa” (Matt. 28:19–20).

Tekstissä korostuu opetuslapseuden universaalisuus. Opetuslapsia eivät ole vain jotkut erityisellä tavalla Jeesusta seuraavat, vaan kaikkia kansoja kutsutaan opetuslapseuteen.

Opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskinyt teidän noudattaa.

Sanan opetuslapsi tilalle voisi hyvin kirjoittaa sanan kristitty.

Teksti kertoo myös, että Jeesuksen opetuslapseuteen kuuluu hänen opetuksensa kuulemisen ja noudattamisensa lisäksi syvä suhde Jeesuksen kanssa. Kaste kolmiyhteisen Jumalan nimeen merkitsee Jeesuksen omaksi tulemistä. Apostoli Paavali opettaa kasteen merkitsevän jopa mystistä yhteyttä Kristukseen, hänen kuolemaansa ja ylösnousemukseensa (Room. 6:3–5).

Opetuslapsista kristityiksi

Apostolien teoissa sana opetuslapsi esiintyy usein ja sitä käytetään yleisesti viittaamaan kristittyihin. Luukas kirjoittaa: ”Antiokiassa alettiin ensimmäiseksi käyttää opetuslapsista nimitystä kristitty” (Apt. 11:26).

Nimenomaan opetuslasten joukon kerrottiin kasvaneen (Apt. 6:1; 6:7; 14:21). Opetuslapsiksi ei siis nimitetty ainoastaan niitä, jotka olivat kulkenet Jeesuksen seurassa jo ennen hänen kuolemaansa, vaan myös niitä, jotka olivat myöhemmin kääntyneet kristityiksi.

On mielenkiintoista, että Paavalin kirjeissä opetuslapsi-sanaa ei esiinny lainkaan. Tämä

Ihmisen Poika tuli palvelemaan ja antamaan henkensä.

saattaa johtua siitä, että kreikkalaisen kulttuurin keskellä opetuslapsista puhuminen olisi vienyt ajatukset filosofikouluihin ja antanut väärän kuvan siitä, mikä Kristuksen kirkko on.

Erilaiset opetuslapseuskoulut ovat nykyään suosittuja. Niiden kohdalla on tärkeää välttää mielikuva, että opetuslapsi olisi jotain enemmän kuin tavallinen Jeesukseen uskova kristitty. Kaikille kristityille on tarpeen opettaa, millaista Kristukseen ja hänen seuraamiseensa sitoutunut elämä on.

Ville Auvinen

Lähteet:

The Anchor Bible Dictionary (Doubleday 1992);
The New International Dictionary of New Testament Theology (Paternoster Press, 1982).

Hybridikristitty yhdistää kirkkokuntia ja mantereita

Jos teologian painopiste olisi globaalissa etelässä, emme keskustelisi sosiaalietiikasta vaan lähetystyöstä, helluntailaisuudesta luterilaiseksi kääntynyt professori Veli-Matti Kärkkäinen väittää.

VELI-MATTI KÄRKKÄINEN antaa itsestään epävirallisen ja virallisen esittelyn. Epävirallisesti hän on teologian sekatyömies, joka kiertää maailmalla puhumassa. Virallisesti hän on systemaattisen teologian professori Fullerin teologisessa seminaarissa Pasadenassa Kaliforniassa sekä Helsingin yliopiston dosentti.

Kärkkäinen sanoo olevansa hybridikristitty. Hänet on kastettu ja konfirmoitu Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa, ja nykyisin hän on myös Yhdysvaltojen suurimman luterilaisen kirkon ELCA:n pappi.

Paremminkin hänet tunnetaan kuitenkin helluntailaisena teologina. Kärkkäinen ei koe jättäneensä helluntailais-karismaattista liikettä taakseen, vaikka hän on saanut pappisvihkimyksen luterilaiseen kirkkoon.

”

Kriittinen raamatuntutkimus ja sukupuolten välinen tasa-arvo tulisi ottaa huomioon myös globaalissa etelässä.

Teologian keskus Yhdysvalloissa

Kärkkäisen mukaan on itsestään selvää, ettei Eurooppa ole enää teologisen tutkimuksen eikä koulutuksen keskus. Tällä hetkellä keskus on Yhdysvallat. Kristittyjä on eniten globaalissa etelässä, mutta teologinen koulutus ja tutkimus ovat siellä Kärkkäisen mukaan vielä lapsen kengissä.

On pitkä matka siihen, että globaali teologinen eetos on Afrikan, Aasian ja Latinalaisen Amerikan sanelemaa.

”Jos keskus olisi siellä, me emme keskustelisi sosiaalieettisistä kysymyksistä, emmekä hirveästi edes ympäristöstä. Me keskustelisimme siitä, miten tehdään lähetystyötä ja miten suhtautua riivaajien ulosajamiseen”, Kärkkäinen kuvailee.

Kristinuskon kasvu globaalissa etelässä on positiivinen asia, mutta ei ongelmaton. Kärkkäisen mukaan esimerkiksi kriittinen raamatuntutkimus ja sukupuolten välinen tasa-arvo tulisi ottaa huomioon myös globaalissa etelässä. Kärkkäinen toivoo, että pohjoisen ja etelän kirkot voisivat luoda niin luottamukselliset suhteet, että ne pystyisivät myös arvostelemaan toisiaan ”rakastavasti ja ymmärrettävästi”.

Moninaisuus tulevaisuuden arvo

Kärkkäinen pitää tulevaisuuden globaalin kristinuskon keskeisenä arvona moninaisuutta. Uudesta testamentista alkaen kristillisyyttä on leimannut toisaalta sitoutuminen opinkohtiin, toisaalta on sallittu paljon erilaisuutta.

Hänen mukaansa monien kirkkokuntien olemassaoloa ei tarvitsisi ymmärtää yksinomaan

Veli-Matti Kärkkäinen toivoo, että pohjoisen ja etelän kirkot voisivat luoda niin luottamukselliset suhteet, että ne pystyisivät arvostelemaan toisiaan ”rakastavasti ja ymmärrettävästi”. Laajassa kirjallisessa tuotannossaan Kärkkäinen on käsitellyt muun muassa kirkko-oppia, oppia Pyhästä Hengestä ja oppia Kristuksesta.

syntinä ja jakaantumisina, vaan kristillisen uskon monimuotoisuuden heijastumina. Paluuta kristinuskon juurille edustaisi Kärkkäisen mukaan tilanne, jossa kaikki kristityt kirkot olisivat vähemmistökirkkoja omassa kulttuurissaan, sallisivat erilaisuuden keskellään ja ymmärtäisivät missionaarisen kutsumuksensa. Samalla ne antaisivat todistuksen sekä maallistuneille ihmisille että muiden uskontojen edustajille ystävällisessä ja vieraanvaraisessa hengessä.

Lähetystä syrjäytettyjen näkökulmasta

Keskeinen käsite tämän hetken missiologisessa keskustelussa on *mission from the margins*, joka voidaan kääntää lähetykseksi syrjäytettyjen näkökulmasta. Kärkkäisen mukaan ensin ymmärrettiin, että lähetystyössä pitää huomioida eri tavoin syrjäytetyt. Seuraava vaihe olisi se, että erilaisten vallasta sivussa olevien ryhmien annettaisiin määrittellä lähetymisen agenda.

”Jos me uskaltaisimme antaa marginaalissa eläville ryhmille oikeuden tehdä agenda, kyllä meidän oma talo menisi sekaisin. En tiedä mikälainen olisi esimerkiksi köyhien kirkko”, Kärkkäinen pohtii.

Vakavarainen ja hierarkkinen kirkko joutuisi sekasortoon, joten tällainen puhe taitaa olla lähinnä ihanteita ja retoriikkaa, hän huomauttaa.

”Mutta retoriikka on tärkeää.”

Suomalaiset voisivat Kärkkäisen mielestä ottaa oppia etelän kristittyjen spontaaniudesta sekä lapsenomaisesta uskosta ja luottamuksesta Jumalaan. Suomalaiset puolestaan voisivat opettaa heille syvää sitoutumista ja sisäistä, hiljaisinta kristillisyyttä. Juurevuutta, kuten Veli-Matti Kärkkäinen ilmaisee.

”Oma identiteetti voi olla vahva, mutta sen ei silti tarvitse olla sulkeutunut ja toisia syrjivä.”

Elina Hellqvist

Heikot ja köyhät kantavat evankeliumia

Kun lähetystyötä tehdään syrjäytettyjen lähtökohdista, vanha kuva muuttuu. Vahvat eivät enää vie valoa keskeltä reunoille, jossa heikot vain odottavat.

PERINTEISESTI LÄHETYSTYÖ on ymmärretty ja sitä on kuvattu maantieteellisenä laajenemisena. Yhteiskunnan etuoikeutetut jäsenet ovat vieneet evankeliumia yhteiskunnan syrjäytyneille. Tavoitteena on ollut viedä evankeliumi keskuksesta maan ääriin saakka, alueille, joissa sitä ei vielä ole kuultu.

Kristinuskon painopiste maailmassa on kuitenkin muuttunut. Suurin osa maailman kristityistä elää jo nyt globaalissa etelässä, ja heidän

määränsä on jatkuvassa kasvussa. Lähetysten painopiste on muuttunut, ja marginaalista, reuna-alueilta, lähtöisin olevat ihmiset ovat nousemassa lähetystyön kohteista aiempaa vahvemmin lähetystehtävän toteuttajiksi. Englannin kielellä ilmiö on nimeltään *mission from the margins*.

Toinen on kumppani

Sorron ja syrjäytymisen vastustaminen on kantava ajatus lähetyksessä, jota tehdään syrjäytettyjen lähtökohdista käsin. Tavoitteena on ehkäistä epäoikeudenmukaisuutta elämässä, kirkossa ja lähetyksessä.

*Poika palaa viljelysiltä
Phonsalin läänissä Laosissa.*

Tämä on vaihtoehto ajattelutavalle, jonka mukaan ainoastaan vahvat voivat tehdä lähetystä heikkojen suuntaan, rikkaat köyhien suuntaan ja etuoikeutetut syrjäytettyjen suuntaan. Kaikessa lähetystyössä on tärkeää, että ”toinen”, olipa hän kuka tahansa, on kumppani, ei pelkkä kohde.

Käsitteet ’periferia’ ja ’marginaaliin jääneet’ muistuttavat globaalin pohjoisen ja globaalin etelän kristillisyyden eroista.

Keskeiseksi nousee kysymys vallankäytöstä ja voimasta. Länsimaisia lähetystyöntekijöitä on pidetty vahvemman kulttuurin ja vallan edustajina.

Reuna-alueilta vaikuttajiksi

Vaikka puhe syrjäytetyistä ja marginaalissa elävistä viittaa aineelliseen köyhyyteen, se tarkoittaa ennen muuta entisten kristinuskon reuna-alueiden ja niillä elävien nousemista keskeisiksi vaikuttajiksi. Lähetys ei enää tapahdu reuna-alueille päin eikä

edes reuna-alueilla, jossa köyhiä ja syrjäytyneitä kohdellaan hyväntekeväisyyden kohteina.

Kun puhutaan lähetyksestä syrjäytettyjen lähtökohdista käsin, vaarana on idealisointi ja mustavalkoisuus: kaikki pohjoisen hyvinvoivat kristityt eivät ole pahoja, eivätkä kaikki etelän köyhät kristityt hyviä ihmisiä. Parhaimmillaan ajatus lähetyksestä syrjäytettyjen lähtökohdista käsin haastaa meitä jokaista huomaamaan ympärillämme vaikuttavat valtarakenteet ja epäoikeudenmukaisuuden. Se kutsuu kysymään, kenen ääni jää kuulumattomiin niin lähellä kuin kaukana. Keitä ovat syrjäytetyt, marginaalissa elävät?

Elina Hellqvist

Artikkeli perustuu Kirkkojen maailmanneuvoston lähetysasiakirjaan *Yhdessä kohti elämää: lähetys ja evankelioiminen muuttuvassa maailmassa (2012)* sekä *Lähetysteologisessa Aikakauskirjassa* nro 16/2013 julkaistuihin artikkeleihin.

Uskontojen kohtaamisen asiantuntija tuntee myös ekumenian

Aarne Ormio

Uskontodialogin ja ekumenian tavoitteet ovat erilaiset, sanoo kirkon lähetystyön keskuksen uskontojen kohtaamisen asiantuntija Elina Hellqvist.

Pastori ja tohtori Elina Hellqvist, miksi uskontojen kohtaaminen kiinnostaa sinua?

Olen teinistä asti ollut kiinnostunut kristittyjen lähtymispyrkimyksistä. Olen myös tutkinut näitä kysymyksiä väitöskirjan verran ja sen jälkeenkin. Kiinnostus toisten uskontojen kohtaamiseen on luontevaa jatkoa tälle, vaikka tavoitteet uskontodialogissa ovatkin erilaiset kuin ekumeniassa. Ekumenian tavoite on yhteys ja ykseys, uskontojen kohtaamisessa kunnioittava rinnakkainelo.

Mitä kaikkea työhösi kuuluu?

Tuen seurakunnissa ja hiippakunnissa tapahtuvaa muiden uskontojen kohtaamista ja uskontodialogia. Seuraan uskontodialogiakenttää kotimaassa ja ulkomailla, koulutan, tuotan materiaaleja, hoidan viestintää, osallistun Uskot-foorumin työhön, luon yhteyksiä muihin uskontokuntiin ja toimin piispainkokouksen asettaman uskontojen kohtaamisen toimikunnan sihteerinä.

Mitä olet tehnyt ennen kuin sinusta tuli uskontojen kohtaamisen asiantuntija?

Olen ollut seurakuntapappina Vantaalla, tehnyt jatko-opintoja ja toiminut tutkijana.

Perhe ja harrastukset?

Perheeseeni kuuluu puoliso, kolme lasta ja koira. Jos aikaa jää, harrastan liikuntaa, partiota ja lukemista. Ison osan vapaa-ajasta vie myös muodostelmaluistelun tausta- ja huoltotehtävät.

Danielle Miettinen

Teologit idän uskontoja opiskelemaan

Aasialaisten uskontojen tunteminen auttaa kertomaan evankeliumin kiinnostavasti. Nykysuomalaiselle valaistuminen voi olla tutumpi termi kuin vanhurskauttaminen, sanoo dosentti Jyri Komulainen.

PIISPAINKOKOUKSEN PÄÄSIHTEERI Jyri Komulainen vieraili keväällä Myanmarissa, jossa hän osallistui buddhalaisten ja kristittyjen väliseen dialogiin Yangonissa.

Matkansa jälkeen Komulainen on entistä vakuuttuneempi vanhasta teesistään. Sen mukaan teologioiden on kiireesti paneuduttava Aasian suuriin uskontoihin.

Syy on se, että buddhalaisuus ja hindulaisuus vaikuttavat voimakkaasti kirkon jäsenistön parissa, vaikka sitä ei päältä katsoen helposti huomaa.

”Yhteiskunnallisen tilanteen takia tarvitsemme ehdottomasti dialogia islamin kanssa, mutta uskontososioilogisten muutosten näkökulmasta tarvitsemme dialogia buddhalaisuuden ja hindulaisuuden kanssa”, Komulainen esittää.

Jumala erottaa

Myanmarissa Komulainen kuuli buddhalaisten sanovan, että heidän uskonnollaan ja kristinuskolla on paljon yhteisiä arvoja ja ajatuksia, mutta yksi asia erottaa. Se on Jumala.

”Kristityt uskovat Jumalaan, joka on ikuinen ja muuttumaton maailman luoja. Buddhalaisen filosofian keskipisteessä on kaiken pysymättömyys, kärsimys ja kaiken olevaisen kytkeytyminen yhteen”, Komulainen selostaa.

Anglikaanien uskontodialogiverkosto NIFCON oli kutsunut Myanmariin koolle anglikaaneja, luterilaisia ja buddhalaisia tarkastelemaan uskontojensa yhtäläisyyksiä ja eroja sekä rakentamaan hyviä suhteita.

Tapaamisen järjestäjinä olivat lisäksi Kirkkojen maailmanneuvosto, Luterilainen maailmanliitto ja Myanmarin anglikaaninen kirkko.

Buddhalaisten osallistujien joukossa oli professoreita ja muita oppineita Sri Lankasta, Thaimaasta ja Japanista.

Oudolla maalla

Aasialaisten uskontojen äärellä suomalainen teologi kokee olevansa oudolla maalla.

”Kirkollisessa keskustelussa uskontojen välinen kohtaaminen tuntuu synnyttävän epävarmuutta. Epävarmuus kasvaa entisestään, kun joudutaan islamin ja juutalaisuuden ulkopuolelle.”

Komulaisen opiskellessa 1990-luvulla tiedekunnassa keskityttiin valistuksen jälkeisiin aatevirtauksiin, maallistumiseen ja ateismiin. Nykyisin ollaan onneksi enemmän tekemisissä myös aasialaisen teologian kanssa, dosentti toteaa tyytyväisenä.

Jyri Komulainen on opiskellut teologiaa Bangalossa Intiassa. Väitöskirjansa hän kirjoitti hindulaisuuden kohtaamisesta. ”Intialainen kristillinen teologia on muuttanut minua.”

Jani Laukkanen

Suomessa uskontodialogia on harjoitettu jo pitkään yksijumalaisten uskontojen kanssa. Islam ja juutalaisuus ovat läsnä jo Lutherin kirjoituksissa. Suomessa on elänyt juutalaisia ja tataarimuslimeita 1800-luvulta lähtien. Uskontojen kohtaaminen on rakentunut tuttuuden varaan, Komulainen toteaa.

Nostra aetate

Uskontojen yhteistoimintaelin USKOT-foorumeissa on pohdittu, pitäisikö yhteistyötä laajentaa muun muassa aasialaisten uskontojen suuntaan.

Torjuvasti muihin uskontoihin suhtautuvien kannattaisi Komulaisen mielestä lukea katolisen kirkon toisen kirkolliskokouksen julistus *Nostra aetate*.

”Siinä on sanoitettu loistavasti, että kirkko ei hylkää mitään, mikä on uskonnoissa totta ja pyhää.”

Komulaisen mielestä muut uskonnot ovat viisausperäisiä, joihin ovat kiteytyneet ihmiskunnan suurimmat pyrkimykset löytää totuus.

”Tästä näkökulmasta meidän kristittyjen pitää arvostaa sitä, mitä niistä löytyy.”

Tuoteseloste puuttuu

Aasialaiset uskonnot eivät näy julkisessa tilassa samalla tavalla kuin islam, mutta ne vaikuttavat voimakkaasti kirjallisuuden ja meditaation kautta.

Selfhelp ja mietiskelyoppaissa on paljon buddhalaisia ja hindulaisia aineksia, mutta niiden mukana ei ole tuoteselostetta, jossa kerrottaisiin raaka-aineiden alkuperä. Pinnan alla vaikuttavia merkityksiä ei usein tunnisteta, vaikka ainakin teologioiden pitäisi, Komulainen sanoo.

”Elämme missionaarisessa tilanteessa, jossa joudumme sanoittamaan kristinuskon uudella tavalla. Emme voi laiminlyödä tehtäväämme ymmärtää aikamme henkisiä virtauksia. Miten me puhumme Jeesuksesta maailmassa, jossa valaistuminen on tutumpi sana kuin vanhurskauttaminen?”

Danielle Miettinen

Aasialaisen teologian aika

Kun kristinusko löytää paikkansa aasialaisessa uskonnollisessa maastossa, myös me suomalaiset saamme uskomme uusia näkökulmia, kirjoittaa piispainkokouksen pääsihteeri Jyri Komulainen.

AASIA TUNNETAAN suurten uskontojen maanosana, joka on antanut maailmalle muiden muassa hindulaisuuden, buddhalaisuuden, konfutselaisuuden ja taolaisuuden.

Vähemmän tunnettua on, että Aasiassa on syntynyt myös innovatiivista kristillistä teologiaa. Tilanne alkaa onneksi korjautua, kun globaalien etelän teologiat löytävät tietään länsimaisiin teologisiin opetusohjelmiin.

Parasta on puhua aasialaisista teologioista monikossa. Kyseessä on monitahoinen ilmiökenttä – teologian tekemisen konteksti on varsin erilainen Sri Lankalla, Indonesiassa ja Japanissa.

Katolinen *Federation of Asian Bishops' Conferences* (FABC) on silti onnistunut kiteyttämään jotain yhteistä todetessaan,

Tamil Nadussa sijaitseva katolisen ashramin kappeli Shantivanam noudattelee eteläintialaisen tempelirakentamisen tyyliä, vaikka symbolit ovat kristillisiä.

että Kristuksen kirkon on käytävä Aasiassa kolmenlaista vuoropuhelua: Aasian köyhien kanssa (vapautus), Aasian kulttuurien kanssa (kotopeistäminen eli inkulturaatio) ja Aasian uskontojen kanssa (uskontodialogi).

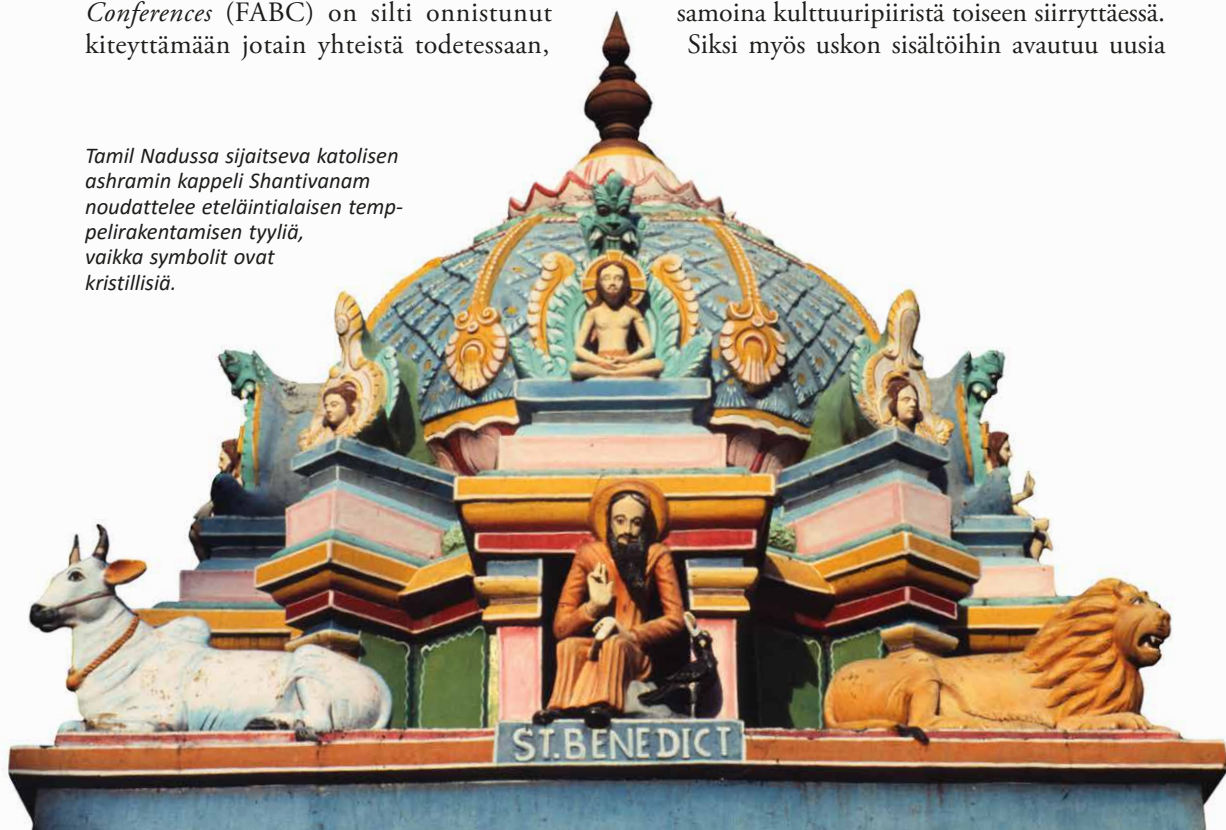
Liekkiseremonia mukaan liturgiaan

Suomalaisesta näkökulmasta on syytä kiinnittää huomiota ennen kaikkea jälkimmäisiin aihepiireihin. Vapautuksen teema on sekin tärkeä, mutta siitä olemme oppineet jo latinalaisamerikkalaisesta teologiasta. Sen sijaan kotopeistäminen ja uskontodialogi ovat teemoja, joissa aasialaiset kristityt voivat opettaa meitä.

Inkulturaatio eli kotopeistäminen tarkoittaa, että usko saa ympäröivän kulttuurin mukaisen asun. Esimerkiksi Intiassa kristilliseen liturgiaan voidaan omaksua hindulaisuudesta liekkiseremonia ja teologian tekemisessä käyttää sanskritinkielisiä filosofisia käsitteitä.

Toisaalta mekaaninen kääntäminen voi jäädä pinnalliseksi, sillä peruskysymykset eivät pysy samoina kulttuuripiiristä toiseen siirryttäessä.

Siksi myös uskon sisältöihin avautuu uusia

näkökulmia. Aasiassa kotoperäistäminen nostaa agendalle uskontojen kohtaamisen, sillä kulttuurit ovat uskonnollisten perinteiden leimaamia.

Johtolankana Kristuksen sana

On kuunneltava tarkkaan kokemuksia, joiden mukaan kristinusko voi löytää paikkansa aasialaisessa uskonnollisessa maastossa. Johtolankana on Kristuksen sana: ”En minä ole tullut kumoamaan, vaan täyttämään” (Matt. 5:17).

Kirkkojen maailmanneuvoston keskuskomitean puheenjohtajana 1960 ja -70-luvuilla toiminut intialainen **M.M. Thomas** (1916–1996) puhui ”Kristus-keskeisestä synkretismistä”.

Hyvän esimerkin tällaisesta antavat kristityt sadhut kuten **Brahmabandhav Upadhyaya** (1861–1907) ja **Swami Abhishiktananda** (1910–1973), jotka omaksuivat hindulaisen askeetin roolin oransseine kaapuineen ja kävivät syvällistä dialogia Vedanta-filosofian kanssa.

Alkuvoimaisia ajatuksia

Upadhyaya kääntyi ylimmän kastin hindulaisuudesta katoliseen kristinuskoon, mutta ei halunnut hylätä hindulaista kulttuuria uuden uskonsa myötä. Hän oli mielenlaadultaan nationalisti vastustaen brittiläistä siirtomaahallintoa, mikä johti

”

Intiassa on useita katolisia luostareita, jotka on sopeutettu hindulaisen kulttuurin asuun.

hänet etsimään autenttisesti intialaista muotoa uskolleen.

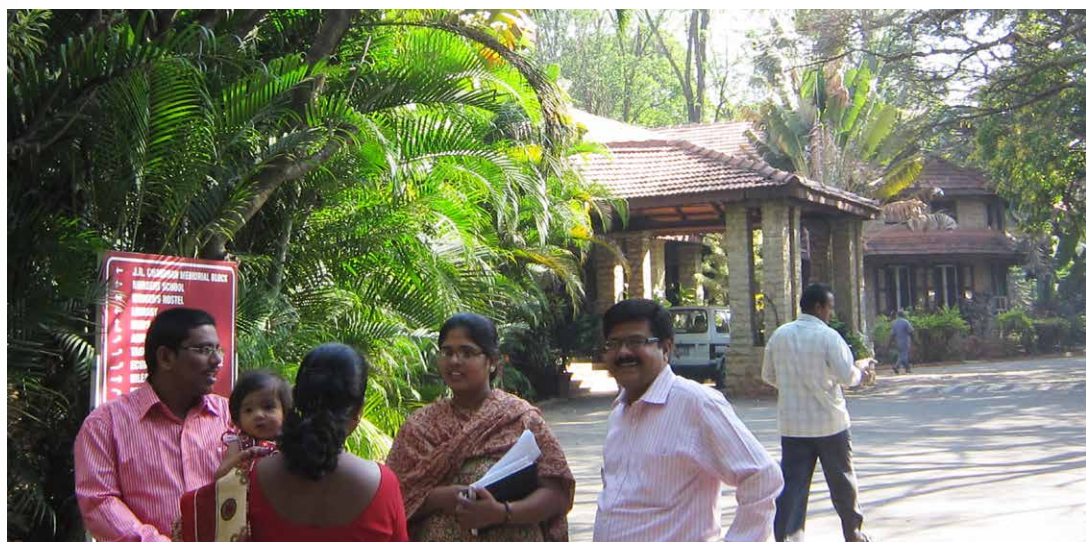
Jälkipolville jäi merkittävä määrä teologista kirjallisuutta, jossa hänen alkuvoimaiset ajatuksensa ovat jääneet kirkolle merkittäväksi perinnöksi.

Swami Abhishiktananda oli puolestaan ranskalainen benediktiiniveli, alkuperäiseltä nimeltään **Henri Le Saux**, joka saapui Intiaan vuonna 1948 rikastuttaakseen katolista uskoa vuoropuhelussa hindulaisuuden kanssa. Hänen perintönsä elää tänä päivänä erityisesti ashram-liikkeessä, jonka pioneereihin hän lukeutuu. Intiassa on useita katolisia luostareita, jotka on sopeutettu hindulaisen kulttuurin asuun.

Aasialainen teologia on suuri missiologinen seikkailu, johon on syytä perehtyä täällä globaalissa pohjoisessa.

Jyri Komulainen

Piispainkokouksen pääsihteeri

Kuvat: Jyri Komulainen

Etelä-Intian Bangaloressa sijaitseva United Theological College perustettiin jo 1910. Se lukeutuu Aasian merkittävimpiin teologisiin seminaareihin.

Marina Daindorova lukee raamatuntekstejä Kristuksen armon seurakunnassa Ulan-Udessa.

Jumalanpalveluksessa veisataan Inkerin kirkon virsikirjasta. Loppulaulu on burjatiankielinen hengellinen laulu.

Kuolemanpelosta iankaikkisuuden toivoon

Tuttavan rauhallisuus kuoleman edessä ihmetytti puolisonsa menettänyttä Marina Daindorovaa, joka oli etsinyt sielunrauhaa shamanismin ja buddhalaisuuden avulla.

SAARNAVIRSI ON veisattu Kristuksen armon seurakunnassa Ulan-Udessa Venäjän Burjatiassa. Lapset siunataan ja he kipittävät **Marina Daindorovan** luo seurakunnan keittiöön, jossa alkaa pyhäkoulu.

Daindorova on vastannut viime vuodet seurakunnan lapsityöstä. Pyhäkoulun lisäksi hän järjestää koululaisille loma-aikoina puuhapäiviä. Lisäksi hän toimii seurakunnan hallintosihteerinä.

Marina Daindorova tuli kuusi vuotta sitten Inkerin kirkkoon kuuluvaan Kristuksen armon seurakuntaan. Se tuntuu hänestä omalta ja rakkaalta.

”Saan täältä neuvoja ja voin keskustella Jumalasta ja Raamatusta sekä löytää rauhan.”

Avun etsintää

Vielä kymmenen vuotta sitten Marina Daindorova eli tavallista burjatialaista perhe-elämää, johon

seurakunta ei kuulunut. Hänellä oli aviomies ja kaksi lasta, ja hän työskenteli päiväkodissa.

”Minulla ei ollut uskontoa, olin ateisti. Korkeintaan uskoin itseäni. Silti pelkäsin monia asioita ja olin huolissani lasteni tulevaisuudesta ja toimeentulosta. Kun mieheni kuoli äkillisesti lyhyen sairauden jälkeen, vaivuin masennukseen”, Daindorova kertoo.

Puolison kuoleman jälkeen hän etsi apua shamanismista ja buddhalaisuudesta, sillä hän oli huolissaan miehensä sielusta. Hän tunsi myös syyllisyyttä siitä, että ei ollut huomannut miehensä sairautta ajoissa eikä ollut pystynyt auttamaan tätä.

”Olin halunnut hyvästellä mieheni ennen hänen kuolemaansa. Siksi kävin jopa meedion ja noidan luona hakemassa apua. Olin huolissani poikani puolesta, sillä sukukirouksen vuoksi miespuoliset sukulaisemme kuolivat nuorina.”

Vertainen toi valon

Ensimmäisen kerran Marina Daindorova oli kuullut evankeliumin eräältä tuttavaltaan jo kauan sitten. Hän kävi pari kertaa kirkossakin, mutta ei ymmärtänyt siellä mitään. Seurakunnan karismaattisuus tuntui oudolta.

Kuvat: Jussi Valkenajoki

Seurakunnan keittiössä valmistetaan burjaattien kansallisuksia buuzeja kirkonrakennusrahaston hyväksi.

Marina Daindorova matkustaa kirkolta kotiin useimmiten pikkubussilla tai raitiovaunulla.

”Vaikka en ollut kunnon buddhalainen, minua loukkasi, kun siellä sanottiin, että buddhalaisuus ei ole uskonto vaan filosofia.”

Daindorovan tyttären päiväkotiryhmässä oli poika, jota isä tuli aina hakemaan. Kun miestä ei näkynyt kevätjuhlassa, Marina kysyi pojan äidiltä, missä mies oli. Rauhallisesti rouva kertoi, että hänen miehensä oli vastikään menehtynyt syöpään.

”Se oli minulle järkytys. Oma miehenikin oli kuollut syöpään. Kysyin, mistä he olivat hakenneet apua, ja sain kuulla, että kirkosta.”

Keskusteluja pelastuksesta

Marina Daindorova ihmetteli kovasti, miksi burjaatit hakivat apua kirkosta, kun voi mennä buddhalaisempeliin tai shamaanien luo. Hän kuuli, että mies oli saanut kasteen ja nauttinut ehtoollista ennen kuolemaansa.

Hän keskusteli paljon kristityn kohtalotoverinsa kanssa ja sai kuulla uskosta Kristukseen ja pelastuksesta tämän ristinkuoleman kautta. Daindorova alkoi käydä Kristuksen armon seurakunnassa, missä tuttavien mieskin oli käynyt ennen kuolemaansa.

Marina Daindorova sai yhdessä lastensa kanssa kristillisen kasteen iloitsevan seurakunnan ympäröimänä. Vaikeinta kristityksi kääntymisessä oli sukulaisten reaktio.

”Kun olin lähdössä kirkkoon, äiti heitti minua porkkanalla selkään. Sukulaiset harkitsivat vanhempainoikeuksien riistoa, kun vein alaikäiset lapseni heidän mielestään johonkin lahkoon. Myöhemmin äitinikin uskaltautui kirkkoon ja otti lopulta kasteenkin.”

”

Kun olin lähdössä kirkkoon, äiti heitti minua porkkanalla selkään.

Sukukirous ei pelota

Marina Daindorovan kodin seinillä riippuu kuvia Kristuksesta ja Raamatun aiheista. Jokainen vierailija huomaa nopeasti, että kodin asukas on kristitty. Eläkettä tuova posteljooni on alkanut kysellä uskonasioista.

Daindorovasta tuntuu, että kristityksi kääntymisen myötä hänestä on tullut vähän pehmeämpi ja positiivisempi. Hänellä on rauha sydämessään.

”Enää en vaivu epätoivoon, jos näyttää siltä, että rahat eivät riitä. Luotan Jumalan huolenpitoon kaikessa. Minulla on turvallinen olo myös lasteni puolesta. En enää pelkää, että sukukirouksella olisi heihin valtaa, koska he ovat nyt kristittyjä.”

Marina Daindorova lukee usein erästä tiettyä kohtaa Matteuksen evankeliumista. Se on lupaus levosta: ”Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon.”

”Tämä lupaus rohkaisee minua elämässä eteenpäin.”

Anitta Lepomaa

FM, lähetystyöntekijä, Kylväjä

KIRKON KANSAINVÄLISEN TYÖN ERITYISKOULUTUS KOTIMAAN HENKILÖSTÖLLE (25 OP)

KIRKON MISSIO - MINUN TEHTÄVÄNI (5 op)

Koulutuksen sisällöt perustuvat Kv. työn erityiskoulutus kotimaan henkiöställe -moduuleihin, mutta se on kohdennettu ulkomaille lähteville. **Moduuli on kuitenkin avoin myös muille kirkon kv. työstä kiinnostuneille.**

Lähijaksot: 17.-19.9. ja 19.-21.11.2018

Paikka: Kirkon koulutuskeskus, Järvenpää

Tiedustelut: Jaakko Rusama, jaakko.rusama@evl.fi, p. 040 1425 242

MUUTTAVA USKONNOLLISUUS JA USKONTOJEN KOHTAAMINEN (5 op)

Osallistuja:

- osaa jäsentää omaa kristillistä identiteettiään suhteessa toisiin uskontoihin ja katsomuksiin
- osaa toimia rakentavasti erilaisia uskonnollisia näkemyksiä ja vakaumuksia edustavien ihmisten kanssa ja tuoda esille oman kirkkonsa näkemyksiä toisia kunnioittavasti kohdaten

Lähijaksot: 26.-28.9. ja 12.-14.11.2018

Paikka: Espoon hiippakunnan tuomiokapituli

Tiedustelut: Sisällöt: Elina Hellqvist, elina.hellqvist@evl.fi, p. 040 688 1478,

Käytännön asiat: Carolina Koski, carolina.koski@evl.fi, p. 050 592 8495

MAAILMANJAAJA KIRKKO (5 op)

Osallistuja:

- tunnistaa omaan työhönsä liittyvät ekumeeniset ulottuvuudet, mahdollisuudet ja merkityksen
- asettaa työnsä kristittyjen yhteyttä edistäviä tavoitteita hyvien ekumeenisten tapojen mukaisesti

Lähijaksot: 21.-23.2. ja 26.-27.4.2018

Paikka: 1. lähijakso Kirkon koulutuskeskus, Järvenpää, 2. lähijakso Kirkon Talo, Helsinki

Tiedustelut: Ari Ojell, ari.ojell@evl.fi, p. 050 350 9039

MONIKULTTUURISUUS JUMALANPALVELUSELÄMÄSSÄ (5 op)

Osallistuja:

- ymmärtää jumalanpalveluselämän katolisen (yleiskirkollisen), ekumeenisen ja kulttuurisidonnaisen luonteen

Lähijaksot: 17.-19.9.2018 ja 12.-14.2.2019

Paikka: 1. lähijakso Kuopio, 2. lähijakso Oulu

Tiedustelut: Jukka Helle, jukka.helle@evl.fi, 044 7050 612, Matti Laurila, matti.laurila@evl.fi, p. 040 744 6055

SOSIAALIETIIKKA JA YHTEISKUNNALLISET KYSYMYKSET (5 op)

Osallistuja:

- osaa eettisesti tarkastella ja analysoida ajankohtaisia yhteiskunnallisia kysymyksiä

Lähijaksot: 19.-21.9. ja 13.-14.12.2018

Paikka: Riuttaranta, Vihti

Tiedustelut: Kari Latvus, kari.latvus@evl.fi, 040 6429 274

Ilmoittautuminen ja hintatiedot
sähköisessä koulutuskalenterissa sakasti.evl.fi

Trialogia tekstien äärellä

KOLMEN USKONNON trialogia on viime vuosina peräänkuulutettu. Konsepti ei vain täysin toimi. Abrahamilaisten uskontojen kolmio ei ole riittävän tasasivuinen. Yhdestä näkökulmasta islam on kaukana kahdesta muusta. Toisesta vinkkelistä katsottuna kristinuskko puhuu kovin eri kieltä. Juutalaisilla ja muslimeilla on poliittista kitkaa.

Asiaa edesauttaa se, että näemme missä linjat syvimmiltään leikkaavat. Pääsemme kuulemaan uskonnon sydänääniä, kun kyselemme, mitä juutalainen, kristitty tai muslimi Pyhistä Kirjoituksistaan ammentaa.

SCRIPTURAL REASONING on dialogin metodi, joka on jalostunut Cambridgen yliopistossa. Dosentti **Tomi Karttuselle** kuuluu ansio erinomaisen suomenkielisen vastineen löytämisestä: ”Kuunteleva keskustelu Kirjoituksista” kiteyttää oleellisen. Tässä dialogin muodossa puhuvat Kirjoitukset, eivät vaikeaselkoiset dogmaattiset muotoilut.

Pyhät Kirjoitukset luovat linkin keskusteluhetken ja muinaisen pyhän historian välille – sen, jota kohti me kaikki kolme tahoillamme tähyämme ja jota pidämme auktoritatiivisena ilmoituksen aikana.

Menetelmässä kukin tuo pöytään omista Kirjoituksistaan teeman mukaisen tekstin, ei oppikeskustelua. Kokoontunut joukko perehtyy näihin pyrkien ymmärtämään, kuinka toiset omia Kirjojansa lukevat. Emme tule paikalle uskontojemme virallisina edustajina, vaan riviuskovina. Konsensusta ei etsitä. Kukaan ei anna periksi eikä mitään vesitetä.

MITEN SE sitten sujuu? Teksti luetaan ääneen. Tekstin valinnut esittelee sen lyhyesti valaisten luetun kontekstia ja sen käyttöä omassa uskonyhteisössään. Sitten käymme keskustelemaan. Muut ovat oppijoina ja esittävät kysymyksiä.

Tavoite ei ole saada kuulla tekstin virallista tulkintaa, vaan keskustella tekstistä elävän us-

”

Kukaan ei anna periksi
eikä mitään vesitetä.

konnon lähdetekstinä. Tavoite ei myöskään ole selvittää, mitä kukin uskonto yleisesti aiheesta opettaa, vaan kuinka tämä teksti puhuu minulle juutalaisena/kristittyinä/muslimina.

Sen sijaan että tekstin tuonut sanoisi: ”kristityt uskovat, että...”, sanotaan: ”kristittyinä ajattelen, että tämä teksti merkitsee...”.

TOISTEN USKONTOJEN suhteen kristityillä ei ole ainoastaan lähetyuskäskyä, vaan myös yleisinhimillinen käsky oppia tuntemaan toinen. Sillä tiellä kulkeminen on hyödyllistä. Oma identiteetti kirkastuu ja ajatukset kiteytyvät, kun sanoitamme uskoamme toisin uskovan edessä. Vastaamme hänelle hyvin, niin kuin meitä on kehoitettu: ”Olkaa aina valmiit antamaan vastaus jokaiselle, joka kysyy, mihin teidän toivonne perustuu” (1. Piet 3:15-16).

Pekka Lindqvist

TT, Åbo Akademi, Kirkko ja juutalaisuus -työryhmän puheenjohtaja

Lue lisää:

scripturalreasoning.org; sakasti.evl.fi/juutalaisuus > Tietoa ja koulutusta

Jättiläinen Afrikasta

Isabel Apawo Phiri, Dietrich Werner, Chammah Kaunda ja Kennedy Owino (toim.): *Anthology of African Christianity*. Regnum Books International 2016. 1240 sivua.

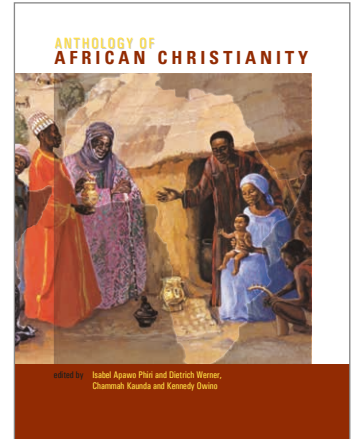
Oxfordissa toimiva lähetysten tutkimuskeskus julkaisi viime vuonna yhteistyössä Kirkkojen maailmanneuvoston ja saksalaisen Brot für die Welt -järjestön kanssa massiivisen Afrikan kristillisyyttä koskevan antologian. Tietokirja tarkastelee Afrikan kristillisyyttä monesta eri näkökulmasta, esimerkiksi alueittain, tunnustuskunnittain, maittain ja teemoittain.

Maa-artikkelit Angolasta Zimbabween alkavat tilastolla kyseisen maan uskontotilan-

teesta. Lisäksi kirjan lopussa on hyödyllinen kirjallisuusluettelo, joka tosin on vaatimaton verrattuna kirjan kokonaisuuteen.

Usean näkökulmansa ansiosta kirja on monikäyttöinen ja auttaa muodostamaan ajan-kohtaisen kuvan Afrikan kristillisyydestä. Jokainen artikkeli on tietysti kirjoittajansa näköinen, mutta vaikkapa Namibiaa koskeva maa-artikkeli on hyvä muistutus suomalaiselle luterilaiselle siitä, että Namibian evankelis-luterilainen kirkko ei suinkaan ole maan ainoa kristillinen yhteisö.

Teos on kirjaimellisesti painava esitys Afrikan kristillisyydestä. Se kuuluu ehdottomasti hiippakuntien, kristillisten järjestöjen

ja teologisten tiedekuntien käsitteistöön. Jokaisen, joka etsii tietoa Afrikan kristillisyydestä ja kirkkoista, kannattaa aloittaa tiedonhakunsa tästä kirjasta.

Risto Jukko

Reformaattori sarjakuvina

Moritz Stetter: *Luther*. Arktinen Banaani 2017. 168 sivua. Suomentanut Marjukka Mäkelä.

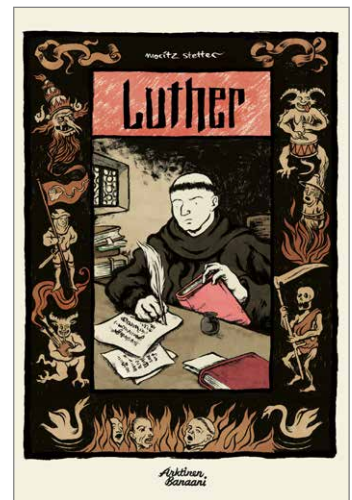
Arktinen Banaani on tehnyt suomalaisille palveluksen kustantamalla yhteistyössä Goethe-Institut Finnlandin kanssa suomeksi **Moritz Stetterin** sarjakuvateoksen **Lutherin** elämästä. Teologisena asiantuntijana on toiminut reformaation merkkivuosihankkeen projektisihteeri **Timo-Matti Haapiainen**.

Moritz Stetter on vuonna 1983 syntynyt freelance sarjakuvapiirtäjä ja kuvittaja. Hän opiskeli viestintää ja animaatiota Hampurissa, jossa hän myös asuu ja työskentelee. Kiinnostus sarjakuviin ja kuvittamiseen syntyi lapsena *Asterixin* ja *Lucky Luken* kautta. Stetter

on tarttunut kuvakirjoillaan mielenkiintoisiin haasteisiin. Ensin Bonhoeffer-elämäkerta, sitten Luther ja viimeisimpänä **Franz Kafkan** *Tuomio*-novellin tulkinta.

Saksalaiselta kustantajaltaan vapaat kädet saanut Stetter luo kuvillaan vahvoja tunnelmia. Lutherin elämän lisäksi hän luotaa aikakauden saksalaista ja eurooppalaista ilmapiiriä. Lutherin elämä ei jää irralliseksi nostoksi, vaan pikemminkin ajankuvaksi. Tätä tukee hyvin lopussa oleva kronologia.

Stetterin kuvallisista tulkinnoista voi olla montaa mieltä. Minua ne puhuttelivat. Kirjaa voi suositella lyhyeksi oppimääräksi uskonpuhdistajan elämään ja vaikutukseen. Stetter antaa kirjansa lopussa tästä esimerkiksi: ”Kaikesta rikkinaisyydestä ja sielun synkistä syövereistä huolimatta jää tunne, että Lut-

herin ansiosta syntyi ajatuksia inhimillisestä yhteislostosta, joita nykyisin pidämme näillä leveyksillä itsestäänselvyyksinä.”

Vesa Häkkinen

Lutheria pokkarina

Reijo Arkkila: *Kallis oppi-isä Martti Luther*. Sley-Media 2016. 145 sivua.

Martti Luther paneutui luostarielämään tosissaan ja valitsi usein karuimman paastoamisen ja valvomisen mallin. Jumalan rauhan etsiminen tätä tietä johti epätoivoon. Omien tekojen tai mystiikan tiellä rauhaa ei löytynyt.

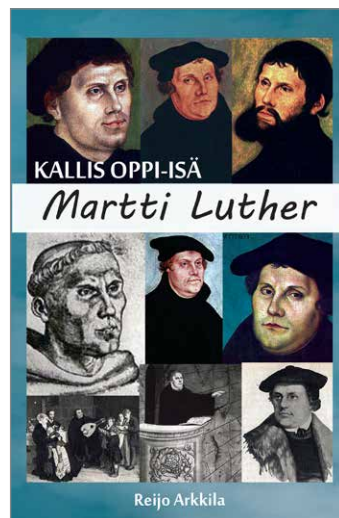
Vihdoin Roomalaiskirjeen jae 1:17 muodostui kään-teentekeväksi: ”Siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy uskosta uskoon. Onhan kirjoitettu: ”Uskosta vanhurskas saa elää.” Missä vanhurskaus siis ilmestyy? Evankeliumissa! Tästä näkökulmasta koko Raamattu avautui Lutherille uudella tavalla.

Reformaation 500-vuotis-merkkivuodeksi ilmestyneessä

kirjassaan Sleyn entinen toiminnanjohtaja, kirkkohistorian tutkija, TT **Reijo Arkkila** kiteyttää erinomaisesti Lutherin elämänvaiheet, teologiset murroskohdat ja löydöt, jotka valaisevat reformaation etene-mistä. Myös juutalaisuus, islam ja lähetystyö saavat hieman huomiota.

Luther luotti lähetystyös-sä evankeliumin muuttavaan voimaan, jonka reformaatio oli tuonut valoon. Myös pettymykset ja ylilyönnit sisältyvät Lutherin elämään.

Kirjassa on kiinnostavaa Katekismuksen opetukselle annettu merkitys lähetystilanteessa. Lukuelämästä lisäävät 281 informatiivista alaviitettä ja neljä liitettä, joihin kuuluu vuosiluettelo tärkeistä Lutherin elämän tapahtumista. Arkkila on koon-

nut lukijan avuksi luettelot suomalaisten Luther-tutkijoiden keskeisistä julkaisuista ja Lutherin teosten suomennoksista.

Timo Vasko
missiologian dosentti

Kirkkoherran juutalaiskortisto

Paavo Ahonen: *Antisemitismi Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 1917–1933*. Suomen Kirkkohistoriallisen Seuran toimituksia 233. Väitöskirja. Helsinki 2017. 393 sivua.

Paavo Ahonen nimeää vuosilta 1917–1933 peräti 26 henkilöä evankelisluterilaisiksi kirkollisiksi ja osin myös poliittisiksi vaikuttajiksi, joilla oli antisemitistisiä tai kielteisiksi miellettyjä juutalaisnäkemyskiä.

Näistä juutalaisia kansallise-na uhkana pitivät **Lauri Ingman, Matti Jaakkola, K.R. Kares, Verner Louhivuori, Wilhelm Malmivaara, E. W. Pakkala, Antti J. Pietilä, B.H. Päivänsalo** ja **J. W. Warttainen**.

Kansalaisoikeuksien myöntämistä juutalaisille vastustivat tai

jo myönnettyjä oikeuksia pitivät virheenä **Ingman, Jaakkola, Louhivuori, Päivänsalo** ja **Warttainen**. Suomessa oli juutalaisia 1920- ja 1930- luvuilla ainoastaan noin 2000. Siksi juutalaisvastaiset vaikutteet omak-suttiin pääosin ulkomaisesta propagandasta. Kokonaistilan-teen ymmärtämiseksi Ahosen tutkimukseen sisältyy suomalainen, kansainvälinen, poliittinen ja uskonnollinen konteksti.

Esimerkiksi Pohjois-Helsingin kirkkoherra **Erkki Kaila** ei pitänyt itseään antisemiittinä, mutta kiinnostuksesta juutalaisten monialaista toimintaa kohtaan hän kokosi vuosina 1919–1928 ”juutalaiskortiston”. Siinä oli tietoja noin 170 juutalaisesta muun muassa Euroopan maista ja Yhdysvalloista. Suomeen kantautui myös

Paavo Ahonen.

tietoja juutalaisten kohtaloista. Juutalaisvastaisissa pogromeissa murhattiin 1917–1920 kymmeniä tuhansia juutalaisia esimerkiksi Ukrainassa ja Puolan hallinnoiman Lembergin alueella Itä-Galitsiassa.

Timo Vasko
missiologian dosentti

Katsomukset Suomessa

Ruth Illman, Kimmo Ketola, Riitta Latvio ja Jussi Sohlberg (toim.): *Monien uskontojen ja katsomusten Suomi*. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 48, 2017. 265 sivua.

Artikkelikokoelma *Monien uskontojen ja katsomusten Suomi* antaa hyvän yleiskuvan Suomessa vaikuttavien uskontojen ja uskonnollisten liikkeiden monimuotoisuudesta. Painopiste on uskontojen välisessä vuorovaikutuksessa: miten uskonnot ovat saapuneet Suomeen, miten ne ovat vaikuttaneet suomalaiseen yhteiskuntaan ja toisiinsa.

Kokoelma on tuotettu yhteistyössä Fokus ry:n, Kirkon tutkimuskeskuksen ja Åbo Akademin Donner-instituutin kanssa.

Uskonnollisuus on muuttanut Suomessakin muotoaan.

Länsimaiselle uskonnollisuudelle on tyypillistä yksilökeskeisyys, löyhä sitoutuminen ja ainesten sekoittaminen.

Teoksessa esitellään ensin esikristillinen perinne ja kansan-usko. Katolisen ja ortodoksisen ajan kautta siirrytään reformaation kirkkoihin, islamiin, juutalaisuuteen ja idän uskontoihin.

Kirja esittelee myös joukon pienempiä Suomessa vaikuttavia uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä. Uskontojen lisäksi esitellään myös uskonnottomuutta ja uushenkisyyttä, ekumeniaa ja uskontodialogia.

Kirjoittajat edustavat sekä eri uskontojen harjoittajia että tutkijoita. Tämä on kirjan ehdoton vahvuus. Parhaimmillaan kirja toimii suomalaisen uskonnollisuuden yleisesityksenä ja käsikirjana, joka tarjoaa lyhyen

johdannon kuhunkin uskontoperinteeseen.

Kirja on saatavana sekä painettuna että ilmaisena verkkojulkaisuna (sakasti.evl.fi/julkaisut).

Elina Hellqvist

Hajalaukauksia valistuksesta

Juha Koivisto, Markku Mäki, Timo Uusitupa (toim.): *Mitä on valistus?* Vastapaino 2017. 260 sivua.

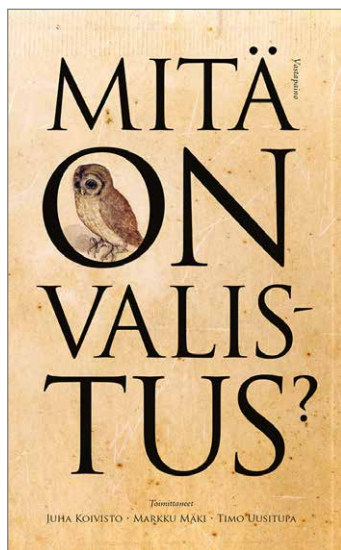
Valistus on hankalasti määriteltävä käsite. Onko kyseessä kulttuurinen prosessi, aikakausi vai yleinen kriittinen suhtautumistapa? Valistus oli lisäksi poliittinen liike, joka suuntautui perinteisiä auktoriteetteja, ennen kaikkea kirkkoinstituutiota ja absolutistista valtiota, vastaan.

Valistus korosti järkeä. Tästä kummunnut kirkkovastaisuus ja siihen liittynyt sekularisaatiokehitys olivat erilaisia eri maissa. Britanniassa ja Ranskassa sekularisaatio ilmeni radikaalina agnostismina ja ateismina. Saksassa sekularisaatio pysyi enimmäkseen niin kutsutun järkeisuskon piirissä,

jonka perusta oli moraaliteoreettinen.

Valistusajattelijoiden suurista nimistä teokseen on otettu tekstejä muun muassa **David Humelta, Immanuel Kantilta, J.W. Goethelta ja Jürgen Habermasilta**. Jokaista artikkelia edeltää lyhyt johdanto, joka on kirjan käyttökelpoisuuden kannalta välttämätön. Muuten lyhyitä artikkeleja olisi vaikea lukea. Lukijaa helpottavat useimpiin artikkeleihin lisätyt viitteet, joita olisi voinut olla runsaamminkin.

Kirja on mielenkiintoinen mutta vähän hajanainen ja osin vaikealukuinenkin katsaus valistukseen. Valistusta on pidetty kristillisen uskon ja lähetystyön vastustajana, koska siinä ihmisen järjestä tehdään korkein auktoriteetti, myös uskonnollisessa

kokemuksessa. Toki valistus on tuonut mukanaan myös hyviä puolia. Uskonnollisen kokemuksen korostaminen sai 1800-luvulla lähetysliikkeen vauhtiin.

Risto Jukko

Yksi vai monta tietä

Elizabeth Harris, Paul Hedges ja Shanthikumar Hettiarachchi (toim.): *Twenty-First Century Theologies of Religions: Retrospection and Future Prospects*. Brill 2016. 396 sivua.

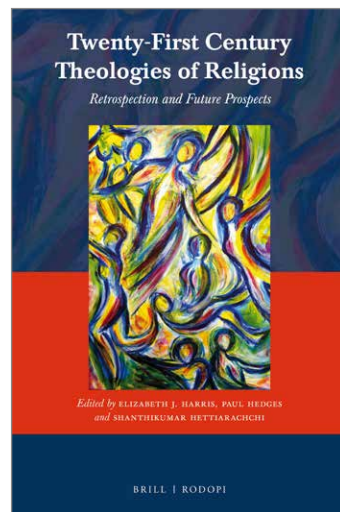
Twenty-First Century Theologies of Religions on uskontoteologinen artikkelikokoelma, joka keskittyy yhteen ainoaan teemaan. Se käsittelee Leicesterin yliopiston kunniatohtorin **Alan Racen** luokittelua kristittyjen suhtautumisesta muiden uskontojen pelastuskäsityksiin. Race on käsitellyt aihetta ensimmäisen kerran vuonna 1983 ilmestyneessä kirjassaan *Christians and Religious Pluralism: Patterns in the Christian Theology of Religions*.

Racen mukaan kristityillä on kolme vaihtoehtoa: eksklusivismi, inklusivismi ja pluralismi.

Eksklusivismi tarkoittaa muut uskonnot poissulkevaa asennetta, inklusivismi sen tunnustamista, että muissakin uskonnoissa on jotain hyvää ja pelastukseen liittyvää, ja pluralismi sitä, että kaikki uskonnot nähdään erilaisina mutta samanvertaisina teinä pelastukseen.

Jotkut kirjoittajat pitävät Racen luokittelua itsestään selvänä, toiset haastavat sen tai esittävät siihen tarkennuksia. Kirja tuo esiin sen, miten suuri paine kristityillä on yhteiskunnan ja yleisen ajattelutavan vuoksi hylätä eksklusivismi ja pitäytyä inklusivismiin ja erityisesti pluralismiin.

Teos osoittaa, että uskonto-teologia ja uskontodialogi ovat ajankohtaisempia kuin kenties koskaan. Lukija ei kuitenkaan löydä selkeää vastausta ky-

symykseen, miten suhtautua muiden uskontojen pelastuskäsityksiin.

Risto Jukko

Juutalainen Jeesus - valo maailman kansoille

Kurssi Israelissa 23.4.-4.5.2018

Caspari-keskus järjestää 10-päiväisen englanninkielisen kurssin teologeille, lähetystyöntekijöille ja muille kiinnostuneille.

Luennoimassa Jeesukseen uskovia juutalaisia ja arabikristittyjä asiantuntijoita. Ohjelmassa myös opastettuja retkiä Jerusalemin ympäristössä ja Galileassa.

Kurssiteemoja:

- *Jerusalem ja Galilea Jeesuksen aikaan*
- *Jeesuksen ja Uuden testamentin kirjoittajien kontekstuaalinen teologia*
- *Jeesukseen uskovat juutalaiset ensimmäisillä vuosisadoilla*
- *messiaaninen liike esimerkkinä kontekstuaalisesta teologiasta*
- *liittoteologia*
- *yhteyden rakentamisen haasteet Israelissa*

Lue lisää kurssista ja täytä ilmoittautumislomake Caspari-keskuksen internetsivulla:
www.caspari.com/study-tours

Tiedustelut ja yhteydenotot:
caspari@caspari.com

Caspari Center

Namibian pääministeri:

Tyttöjen tulevaisuus on kirkas

Saara Kuugongelwa-Amadhila taistelee köyhyyttä vastaan ja tasa-arvon puolesta.

Saara Kuugongelwa-Amadhila on terävä ja tyylikäs johtaja. Hän on toiminut Namibian pääministerinä vuodesta 2015. Namibia on maa, jossa naisilla on enemmän tohtorintutkintoja kuin miehillä.

Saara Kuugongelwa-Amadhila on Namibian ensimmäinen naispääministeri. Hän nousi maan-

sa johtoon toimittuaan ensin valtiovarainministerinä peräti kaksitoista vuotta. Ministerikaudellaan hän sai hinattua valtion budjetin ylijäämäiseksi ensimmäistä kertaa.

Tapaamme **Saara Kuugongelwa-Amadhilan** Windhoekissa, Namibian pääkaupungissa. Samalla viikolla kaupunkiin on kokoontunut satoja luterilaisen kirkon edustajia ympäri maailmaa Luterilaisen maailmanliiton yleiskokoukseen. Mitä pääministeri ajattelee Namibiassa tehdystä lähetystyöstä?

Kirkon viestinnän toimittaja Anna Patronen haastatteli Namibian pääministeri Saara Kuugongelwa-Amadhilaa toukokuussa Namibian Windhoekissa.

Toivoa ja rauhaa

”Jos pohtii lähetystyötä evankeliumin levittämisen kautta, on selvää, että se on ollut menestyslistä täällä. Evankeliumin levittäminen on palvellut tärkeää päämäärää antaen ihmisille toivoa, varsinkin siirtomaapolitiikan alkaessa. Lopulta kirkko toi myös valokeilaan Etelä-Afrikan hallituksen toimet niin, että maailmalla alettiin ymmärtää, että täällä tapahtui vääryksiä”, Saara Kuugongelwa-Amadhila muistuttaa.

On kuitenkin jotain, mikä hiertää pääministeriä.

”Jopa itsenäisyyden jälkeen meillä on yhteisöjä, joiden arvomaailmat ovat murentuneet niin, että ne odottavat hallituksen tekvän ja tarjoavan heille kaiken. Hallitus tietenkin kamppailee resurssiensa kanssa.”

Ovatko kyseessä kolonialismin laineet tai vanhan kuningasvaltaisen järjestelmän seuraus? Pääministeri pitää asenneilmapiiriä lähetystyön ikävänä seurauksena.

”Yritämme rakentaa uudelleen näitä yhteisöjä ja heidän itseluottamustaan. Rohkaisemme heitä tutkimaan omaa uniikkia kulttuuriaan, jotta he voisivat toimia itsenäisemmin,” Kuugongelwa-Amadhila kertoo.

Tänään kirkko tekee yhteistyötä valtion kanssa. Ja edelleen soditaan.

”Meillä on ennemminkin sota köyhyyttä vastaan. Hallitus voi esimerkiksi tukea kirkon kouluja ja sairaaloita. Ja on sanottava, että monet kirkon koulut ovat tuottamiensa arvosanojen perusteella korkeatasoisia”, hän kehuu.

Mallimaa meillekin

Saara Kuugongelwa-Amadhila kasvoi keskellä kolonialistista painostusta. Hän liittyi 12-vuotiaana sissiliike Swapoon, josta tuli sittemmin Namibian valtapuolue. Poliittinen ura aukeni varhain. Kuugongelwa-Amadhila on puhunut julkisesti lukuisia kertoja sukupuolten välisestä tasa-arvosta.

Namibia on tasa-arvon edelläkävijä. Presidentti **Martti Ahtisaari** totesi *Helsingin Sanomien* haastattelussa pari vuotta sitten, että Suomestakin pitäisi tulla Namibiaan katsomaan mallia.

”Yritämme tietysti tasa-arvon suhteen parhaamme”, pääministeri sanoo.

Pääpuolue Swapo on päättänyt, että puolet kansanedustajista on oltava naisia. Maan hal-

Namibia on maa, jossa naisilla on enemmän tohtorintutkintoja kuin miehillä.

lituksessakin noudatetaan tasa-arvoperiaatetta. Mutta esimerkiksi bisneksessä naisten on edelleen vaikea päästä johtoasemiin. Ennakkoluulot luovat esteitä.

”Esimerkiksi maaseudulla on paljon sellaista ajattelua, että nainen ei voi johtaa tai omistaa mitään. Jotkut ajattelevat edelleen, että jos jollakulla on tytär ja poika, perintö tulee jättää pojalle. Pojan tulee sitten huolehtia siskostaan, koska sisko ei voi omistaa mitään”.

Haavoittuvat tytöt

Namibia on vasta nuori demokratia ja itsenäisyyssodan hintaa maksetaan edelleen. Erityisen haavoittuvia ovat tytöt, jotka kokevat seksuaalista väkivaltaa niin kotipiirissään kuin kouluissa.

”Ajattelen silti, että tavallisen namibialaisen tytön tulevaisuus on kirkas. Viemme tyttöjen koulutusta eteenpäin, olemme kieltäneet lapsiavioliitot ja näemme miten monet nuoret tytöt tarttuvat koulutuksen tarjoamiin mahdollisuuksiin.”

Pääministeriä ilahduttaa, että tytöt pyrkivät myös teknisille aloille, jotka ovat perinteisesti olleet miesten hallitsemia.

”Meillä on nuoria namibialaisia, jotka ovat jo kansainvälisesti huomattuja kykyjä.”

Anna Patronen

Välähdys liikkeestä, joka ei pysähdy

Afrikkalaisittain järjestetyssä Luterilaisen maailmanliiton yleiskokouksessa ei työstetty teologisia asiakirjoja, vaan pohdittiin asioita käytännöllisesti.

Luterilaisen maailmanliiton (LML) 12. yleiskokous pidettiin 10.–16. toukokuuta Windhoekissa, Namibiassa. Se oli selkeästi afrikkalainen kokous. LML piti nyt toista kertaa yleiskokoustaan Afrikassa, edellinen oli Dar-es-Salaamissa 1977.

LML:n uudeksi johtajaksi valittiin nigerilainen arkkipiispa **Filibus Panti Musa**, joka on entinen LML:n lähetyksen ja kehityksen osaston johtaja. Osaston nykyinenkin johtaja on afrikkalainen, tansanialainen pastori, TT **Fidon Mwombeki**. On siis ilmeistä, että kristinuskon painopiste sijaitsee globaalissa etelässä.

Afrikkalaisuuden lisäksi kokousta leimasi myös pastoraalisuus ja käytännöllisyys. Istunnoissa ei juuri työstetty teologisia asiakirjoja eikä lausuntoja, vaan pohdittiin asioita hyvin käytännöllisesti.

Erityisesti etelän kirkot toivat esiin joitakin epäkohtia LML:n toiminnassa ja viittasivat – tosin hyvin hienotunteisesti – epätasapainoon valtasuhteissa, joka vallitsee kutistuvien, mutta vielä paljon resursseja omaavien pohjoisten kirkkojen ja etelän kirkkojen välillä.

”Meidänkin kirkkomme on syntynyt lähetyksen tuloksena.

Päivi Repo/Suomen Lähetysseura

Jumalanpalvelus Namibian yliopistossa (UNAM) helmikuussa Windhoekissa.

Huikkea kasvutarina

Namibia on suomalaisille kristityille tärkeä maa. Suomalainen lähetystyö alkoi nykyisessä Pohjois-Namibiassa vuonna 1870. Reilut kymmenen vuotta myöhemmin ensimmäinen ambolainen kastettiin kristityksi.

Sen jälkeen kasvu on ollut huikkea. Tänä päivänä Namibian evankelis-luterilaisessa kirkossa on yli 750 000 jäsentä. Kirkko kasvaa yhä.

Mitä tämä tarkoittaa kirkollemme, jolla on Namibian luterilaisen kirkon kanssa kahdenvälinen yhteistyösopimus? Ensinnäkin sitä, että lähetys on kirkolle elintärkeä. Lähetys uudistaa kirkkoa ja sen toimintaa. Onhan meidänkin kirkkomme syntynyt lähetyksen tuloksena, me vain helposti unohtamme sen.

Yleiskokous opettaa meitä myös pysymään nöyrinä. Kuka olisi voinut vuonna 1870 kuvitella, että 147 vuotta suomalaisen lähetyksen aloittamisen jälkeen valtaosa maailman luterilaisista pitää yleiskokouksensa Namibiassa? Ja että tässä maassa olisi tuolloin lähes 1,2 miljoonaa luterilaista, kolme luterilaista kirkkoa ja että se olisi yksi Afrikan kristillisimmistä maista? Nykyisin 90 prosenttia namibialaisista on kristittyjä.

Jumalan lähetys ei pysähdy. Ei Suomeen eikä Namibiaan, vaan se jatkuu maan ääriin saakka. On etuoikeus olla siinä mukana. Windhoekin yleiskokous tarjosi mieliinpainuvan välähdyksen tästä liikkeestä.

Risto Jukko

Kirjoittaja osallistui LML:n yleiskokoukseen Windhoekissa neuvonantajana.

Pieni Namibia Raumalla

Namibialaiset nuoret tuntevat olonsa kotoisaksi lähetystyöntekijä Tuovi-Kaarina Pennasen luona. Seurakunta osallistui kasvatustieteen opiskelijoiden tutor-toimintaan.

Rauman kasvatustieteen kampukselle saapui helmikuussa 24 namibialaista opettajaopiskelijaa. Namibian valtio on ostanut koulutuksen Turun yliopistolta. Opiskelu tapahtuu englanniksi, joka on Namibian virallinen kieli. Lähes jokaisella opiskelijalla on kuitenkin äidinkielenään joku muu Namibiassa puhutuista kymmenistä kielistä.

Sopeutuminen uusiin oloihin alkoi tutor-toiminnalla, jota oppilaitos toteutti yhteistyössä Rauman seurakunnan kanssa. Opiskelijat vierailivat kuuden hengen tutor-ryhmissä **Tuovi-Kaarina Pennasen** luona, joka on tehnyt elämäntyönsä lähetystyöntekijänä Namibiassa ja syntynytkin siellä. Hänen kotinsa on kuin pieni Namibia.

Saapuessaan opiskelijat käittelivät pyörätuolissa istuvaa Pennasta. Englannin lisäksi käyttöön otettiin myös afrikansin, dongan, kwangalin ja kwanyaman kielet heti kättelyssä. Puhuminen omalla äidinkielellä laukaisi jännityksen ja synnytti iloisen puheensorinan.

Veteraanilähetystyöntekijä kertoi itsestään näytämällä kuvaa, jossa hän on neljävuotiaana Namibiassa. Hänen äitinsä **Eeva Pennanen** lähti lähetystyöhön valmistuttuaan opettajaksi samasta oppilaitoksesta, jossa namibialaiset nyt opiskelevat.

Koulujärjestelmää kehittämään

Opiskelijat ovat kotoisin eri puolilta Namibiaa. Ennen Suomeen tuloaan he eivät tunteneet toisiaan. Nyt he asuvat kämppäkaverina viidessä kerrostaloasunnossa saman kadun varrella.

Opiskelijoiden tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu paluu Namibiaan kahden vuoden kuluksi. Opinnot jatkuvat kotimaassa vielä vuoden. He tietävät, että heiltä odotetaan osallistumista Namibian koulujärjestelmän ja opetuksen kehittämiseen. Siihen he ovat nyt valmistautumassa.

Tapaamisen lopuksi opiskelijat ja Tuovi-Kaarina Pennanen laulavat yhdessä. Esiin otetaan pinkka Namibian luterilaisen kirkon virsikirjoja. Pennanen kertoo nuotintaneensa virsikirjan. "Amazing!" joku huudahtaa.

Äläkään ihmisen kunnioitus on käsin kosketeltavaa.

Raija Pajuniemi

lähetystyön koordinaattori, Rauman seurakunta

Raija Pajuniemi

Tuovi-Kaarina Pennanen on saanut vieraikseen namibialaisia opiskelijoita. Ylhäältä oikealta myötäpäivään Markus Frans, Isabele Hilengwa, Tepolina Ndeshaanya, Edward Sikukutu, Fousy Jaar ja Helena Aimongwa.

Vastakkainasettelusta yhteyteen

Luterilaiset ja roomalaiskatoliset viettävät yhdessä reformaation muistoa vuonna 2017.

Kuva paavin ja Ruotsin arkkipiispan halauksesta reformaation merkkipuoden avauksessa joulukuussa 2016 kertoo, miten pitkälle luterilaiset ja roomalaiskatoliset ovat päässeet yhteyden rakentamisessa.

Parhaillaan vietettävän reformaation 500-vuotismerkkipuoden tärkeä virstanpylväs on vuonna 2013 julkaistu Luterilaisen maailmanliiton ja Paavillisen kristittyjen ykseyden edistämisen neuvoston ykseyskomission raportti *Vastakkainasettelusta yhteyteen*. Luterilaiset ja roomalaiskatoliset viettävät yhdessä reformaation muistoa 2017.

Asiakirjan pohjalta on koostettu yhteinen jumalanpalvelus, jota vietettiin ensimmäisen kerran vuosi sitten Lundissa. Luterilaisia ja katolisia kristittyjä yhdistää useampi asia kuin heitä erottaa. Muun muassa vanhurskauttamisen perustotuudesta on saavutettu yhteisymmärrys. Eroavaisuudet, jotka reformaation aikana erottivat kirkot toisistaan, eivät enää päde. Erojakin on edelleen, ja siksi dialogin jatkaminen on välttämätöntä. Yhteistä ehtoollista katoliset ja luterilaiset eivät vielä kukaan voi viettää.

Elina Hellqvist

Vastakkainasettelusta yhteyteen -asiakirja on luettavissa Kirkkohallituksen verkkosivuilla: sakasti.evl.fi

Vatican Press

Ruotsin arkkipiispa Antje Jackelén toivotti paavi Franciscuksen tervetulleeksi Lundiin reformaation merkkipuoden avajaisiin.

Megatrendit muuttavat rakenteita

Kirkon viestintä/Aarne Ormio

TÄMÄN VUOSITUHANNEN aikana Jumalan lähetyksessä, jota kirkot ja kristilliset järjestöt pyrkivät toteuttamaan, on kohdattu monenlaisia taitekohtia. Globaali todellisuus on myös todellisuutta Suomessa. Voidaan puhua murroksesta taloudellisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti, poliittisesti ja myös uskonnollisesti.

Maailma uskonnollistuu, ja kristittyjen määrän kasvun painopisteet ovat muuttuneet. Monet globaalit muutokset ovat nopeita ja yllätyksellisiä. Postmodernina aikana ihmisyyden ja ihmiskunnan haasteet ovat suuria.

MITKÄ MEGATRENDIT ovat sellaisia, joihin kirkon missionaarisessa toiminnassa tulisi kiinnittää huomiota? Ensinnäkin koko maailma on lähetyskenttä. Toiseksi jokainen kirkko on sekä lähettävä että vastaanottava kirkko. Kolmanneksi lähetysten vastavuoroisuus sekä etelän ja idän kirkkojen missionaarinen haaste kohdataan paikalliseurakunnassa. Ja neljänneksi lähetystyön rajat löytyvät uskon ja epäuskon välillä – ja näitä rajoja löytyy Suomessa kaikkialta.

Suomalaisen lähetystyön järjestelyissä on tehty merkittäviä rakenteellisia muutoksia, joilla pyritään kohtaamaan maailman ja suomalaisen yhteiskunnan todellisuus. Toiveeni on, että nämä muutokset ja niiden tuomat mahdollisuudet koituisivat lähetystyön vahvistamiseksi jokaisessa seurakunnassa. Näitä muutoksia ovat:

1. SUOMEN evankelis-luterilaisen kirkon ensimmäinen lähetysstrategia laadittiin 2010 ja se päivitettiin vuonna 2015. Se on nimeltään ”Yhteinen todistus – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lähetysten peruslinjaus”. Se on hyödyllinen väline kaiken seurakunnallisen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tätä linjausta päivitetään uudelleen syksyllä 2017.

”

Piispat ovat nyt vahvasti kirkon lähetysten tukena.

2. KIRKKOHALLITUKSEN, kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun välinen perussopimus solmittiin vuonna 2013. Kirkon lähetysjärjestöt sitoutuvat siinä yhteistyöhön toistensa kanssa.

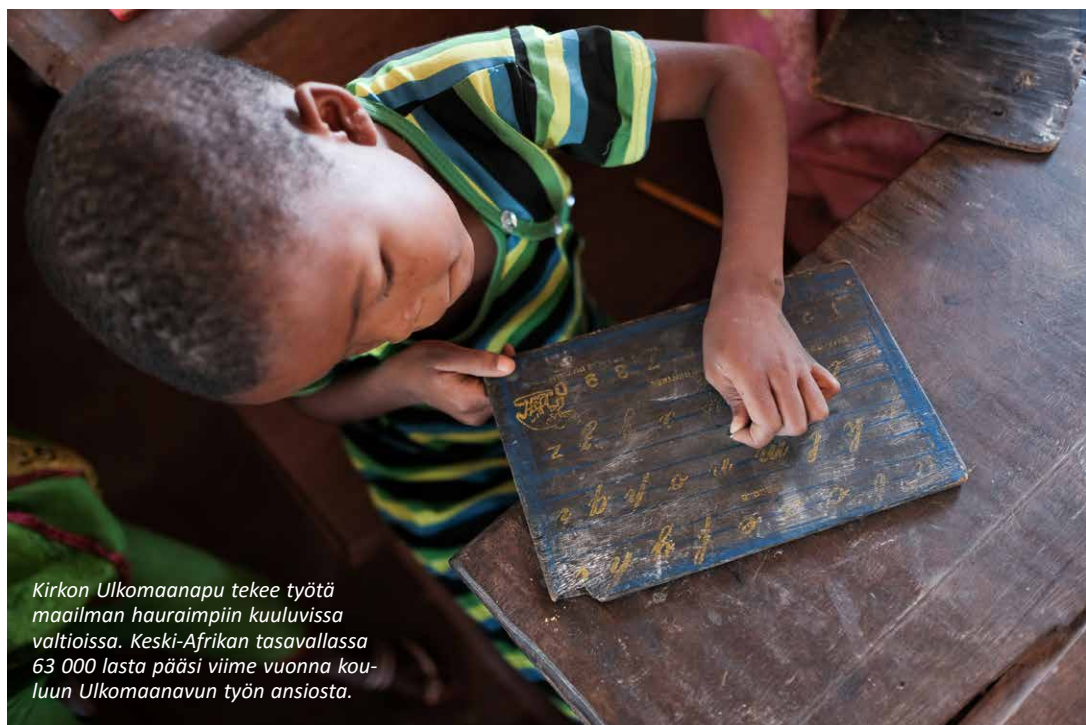
3. KIRKKO on palkannut kansainvälisen työn hiippakuntasihteereitä vuodesta 2014 alkaen. He voivat monipuolisella työllään vahvistaa hiippakuntiansa ja seurakuntien lähetysvastuuta ja myös tietoisuutta Jumalan lähetyksestä.

4. SUOMEN evankelis-luterilaisen kirkon ensimmäinen kansainvälinen lähetyskumppanuusneuvottelu pidettiin vuonna 2014. Koolla olivat 31 ulkomaisen kirkon johtavat edustajat. Kirkolla, hiippakunnilla ja kirkon lähetysjärjestöillä on lukuisia ulkomaisia kumppanuuskirkkoja.

5. HALLINNOLLISIA muutoksia on myös tehty. Lähetysten ja ekumenian kysymykset ovat olleet suoraan piispainkokouksen alaisuudessa vuodesta 2016 alkaen. Piispat ovat nyt vahvasti kirkon lähetysten tukena.

6. KIRKON lähetystyön keskuksen ja kirkon lähetystyön toimikunnan rooli on vahvistunut kirkon lähetysten johdossa.

Jaakko Rusama
dosentti, lähetysteologi, Kirkkohallitus

Kirkon Ulkomaanapu tekee työtä maailman hauraimpiin kuuluvissa valtioissa. Keski-Afrikan tasavallassa 63 000 lasta pääsi viime vuonna kouluun Ulkomaanavun työn ansiosta.

Apu mennyt perille jo 70 vuotta

Kirkon Ulkomaanapu on auttanut hädänalaisia jo 70 vuotta. Viimeisten kymmenen vuoden aikana toiminta on keskittynyt maailman hauraimpiin valtioihin – ja samalla kasvanut huikeasti.

KIRKON ULKOMAAANAPU on 70 vuodessa kasvanut Suomen suurimmaksi kehitysyhteistyön tekijäksi ja toiseksi suurimmaksi humanitaarisen avun antajaksi.

Harva kuitenkaan tietää, että Kirkon Ulkomaanavun ensimmäinen avustuskohde oli Suomi. Järjestö perustettiin kanavoimaan lahjoituksia,

joita saatiin sotienjälkeiseen huutavaan nälkään ja tavarapulaan.

Jälleenrakentamisen vuosien jälkeen sekä Suomi että Suomen luterilainen kirkko kasvoivat hiljalleen avun kohteista sen antajiksi.

1960-luvulla Vietnamin ja Biafran sodat kasvattivat nuorison solidaarisuutta niin kutsuttua kolmatta maailmaa kohtaan ja myös Suomessa tuki Ulkomaanavun työlle kasvoi.

Työntekijöitä Inkeriin ja Baltiaan

Uusi vaihe avustustyössä alkoi 1980-luvun lopulla, kun Neuvostoliitto höllensi uskontolainsäädäntöään. Baltian ja Inkerin kirkot saivat

lunan aloittaa nuoriso- ja pyhäkoulutyön sekä diakoniatyön. Alueesta tuli Ulkomaanavun avustustoiminnan pääkohde, jossa koulutettiin seurakuntien työntekijöitä, korjattiin kirkkoja ja rakennettiin seurakuntataloja.

Aiemmin Ulkomaanapu oli etupäässä rahoittanut muiden hankkeita, mutta nyt se alkoi toteuttaa niitä itse. Kirkon Ulkomaanavusta tuli itsenäinen säätiö vuonna 1995.

Opetusalan asiantuntija

Haitin tuhoisa maanjäristys tammikuussa 2010 käänsi säätiön historiassa uuden lehden. Ulkomaanapu perusti Haitiin maatoimiston ja aloitti jälleenrakentamisen. Yli 22 000 lasta pääsi opiskelemaan kouluihin ja tilapäisiin luokkiin, jotka Ulkomaanapu rakensi maahan.

Onnistuminen Haitissa antoi pontta muuttaa toimintatapoja perin pohjin. 2000-luvun alussa säätiöllä oli Suomessa noin 35 työntekijää ja maailmalla vain muutama. Nyt työntekijöitä on 350 ja suurin osa heistä toimii ulkomailla.

Samalla työ pyrittiin rajaamaan tarkkaan ja kolmeksi pääpainopisteeksi valittiin koulutus, toimeentulo ja rauha. Ulkomaanavun asiantuntemusta on kysytty etenkin laadukkaaseen koulutuksen järjestämiseen katastrofeissa ja konflikteissa. Vetoapua on antanut suomalainen koulutusjärjestelmä, joka on maailmanlaajuisesti tunnettu.

Työtä hauraimmissa maissa

Vielä kymmenen vuotta sitten harva oli kuulutkaan Ulkomaanavusta, mutta viime vuosina arvostusta työlle on tullut kansainvälisestikin. Yhä useampi kansainvälinen rahoittaja uskoo Ulkomaanavun työn laatuun. Vuonna 2013 YK pyysi Ulkomaanapua perustamaan uskonnollisten ja perinteisten toimijoiden rauhanveroston. Vuonna 2017 Ulkomaanapu pyydettiin opetusalan kansainvälisen asiantuntijaverkoston INEE:n ohjausryhmään.

Suurin saavutus 70-vuotiaalle Ulkomaanavulle on kuitenkin se, että apu menee perille maailman kaikkein köyhimmille ihmisille.

Nepalissa Ulkomaanapu rakensi vuoden 2015 maanjäristyksen jälkeen enemmän kouluja kuin yksikään toinen järjestö. Vuonna 2016 yhteensä

Avustustyö Haitissa käänsi uuden lehden Kirkon Ulkomaanavun historiassa. Hurrikaani Matthew'n jälkeen vuonna 2016 Ulkomaanapu jakoi ruoka-apua 12 500 ihmiselle.

yli 132 500 lasta sai laadukasta opetusta Kirkon Ulkomaanavun työn ansiosta.

Yksin Eritreassa

Ulkomaanapu toimii tällä hetkellä 17 maassa, joista Etelä-Sudan, Somalia ja Keski-Afrikan tasavalta ovat maailman hauraimpia valtioita. Sulkeutuneessa Eritreassa Ulkomaanapu on ainoa kehitysyhteistyötä tekevä kansalaisjärjestö. Ugandan pakolaisleireillä Ulkomaanapu on järjestänyt tutkintoon johtavaa koulutusta, ja Kambodžaan on kehitetty oppilaanohjausjärjestelmä Ulkomaanavun tuella.

Tulevaisuudesta voi tietää varmaksi vain sen, että muutosten aika ei ole ohi. Konfliktit ovat yhä monimuotoisempia ja haasteellisempia. Niiden vuoksi kotinsa on joutunut jättämään ennätyskellinen määrä ihmisiä. Ilmastomuutos tulee lisäämään sään ääri-ilmiöitä, jotka puolestaan lisäävät luonnonkatastrofien riskiä monissa maissa.

Tulevaisuuden Ulkomaanapu tahtoo olla nopea ja asiantunteva auttaja, joka laadukkaaseen koulutuksen, toimeentulon ja rauhan avulla saa aikaan pysyvän muutoksen parempaan.

Noora Jussila

Kirkon Ulkomaanavun uutistuottaja

Puoli vuosisataa ilosanomaa

Kansanlähetys herätteli kirkkoa viemään evankeliumi kaikille virallisia mielipiteitä kyselemättä.

UKRAINAN KGB-ARKISTOISTA on löytynyt vuonna 1986 Moskovassa julkaistu kirjanen *Ulkomaiset ja vahingolliset uskonnolliset organisaatiot*.

Kirjassa on annettu erityinen asema järjestölle nimeltä Narodnaja Missija eli Kansanlähetys. Sen päämajan sanottiin sijaitsevan ”Rittuljassa” (Ryttylä) lähellä kaupunkia nimeltä ”Rjahtomjaki” (Riihimäki).

Organisaation tarkoituksena oli KGB:n mukaan toimia salaisesti Neuvostoliitossa ja muissa sosialistisissa maissa.

KGB oli oivaltanut oikein. Kansanlähetyksen alkuvuosina slaavilaislähetys ja Raamattujen kuljettaminen Neuvostoliittoon saivat julkisuutta sekä kotimaassa että itäisessä naapurissa.

Raamattutyö entisessä itäblokiissa päättyi Neuvostoliiton hajottua ja Itä-Euroopan kirkkojen alkaessa elpyä.

Tuo vaihe opetti Kansanlähetykselle, että niin kutsuttu yleinen tai virallinen mielipide ei ole aina oikeassa. Jumala voi avata historian kulkuun yllättäviä käännteitä.

”

Organisaation tarkoituksena oli KGB:n mukaan toimia salaisesti Neuvostoliitossa ja muissa sosialistisissa maissa.

Rajankäyntiä perusteista

Kansanlähetys perustettiin aikana, jolloin käytiin myrskyisää missiologista keskustelua. Puhuttiin vanhasta ja uudesta lähetysnäystä. Kansanlähetys halusi liittyä vanhaan, jonka motiivina oli viedä evankeliumia niille, jotka eivät ole sitä kuulleet.

Tälle lähetysnäkemykselle oli ominaista Raamatun arvovallan ja Kristuksen ainutlaatuisuuden ja hänen sovitustyönsä korostaminen. Evankeliumi kuuluu kaikille. Alusta asti lähetystyöhön kuului myös lähimmäisen auttaminen hänen tarpeensa mukaisesti.

Ensimmäiset lähetystyöntekijät siunattiin Lahdessa Kansanlähetyspäivillä vuonna 1968. Heidän kohdealueitaan olivat Etiopia, Japani ja Keski-Aasia. Alusta alkaen näkyyn liittyi myös työ juutalaisten parissa.

Etiopiassa työ aloitettiin Norjan luterilaisen lähetysliiton yhteydessä maan eteläosassa. Keisari **Haile Selassie** oli osoittanut sieltä alueita pohjoismaiselle lähetystyölle. Sosialistisen hallinnon aikana vuosina 1974–1991 työ oli ajoittain veitsen terällä. Mekane Yesus -kirkon pääsihteeri **Gudina Tumsa** surmattiin vuonna 1979.

Etiopialaisten rinnalla eläminen on opettanut, että kaikilla kirkkoilla on omat vahvuutensa. Etiopialaisilla taloudelliset resurssit ovat olleet vähäiset, mutta he luottavat rukouksen mahdollisuuksiin.

Evankeliumi muslimeille

Kansanlähetys on muistuttanut kirkkoa muslimien parissa tehtävän työn merkityksestä. Islamin maailmassa työ kasvattaa kärsivällisyyteen ja opettaa arvostamaan pieniä kohtaamisia. Mahdolli-

Kansanlähettyksen ensimmäinen lähetyskurssi pidettiin Jämsän vanhan kunnansairaalan tiloissa vuosina 1967–1968. Takarivissä vasemmalta Marjatta Kyyhkynen, Seppo Mäki-Arvela, Marketta Karppinen, Risto Soramies, Eira Helke, Tuula Toivonen, Pekka Karvanen, Outi Petramo (nyk. Karvanen), Pekka Rantavaara, Helena Herlevi, Arja Niemelä (nyk. Önder), Kirsti Siren (nyk. Fiskaali). Eturivissä vasemmalta: Inkeri Lappalainen, Ritva Olkkola (nyk. Olkkola-Pääkkönen), Marja-Liisa Kulmala (nyk. Soramies), Jari Mäki-Arvela, Eila Mäki-Arvela, Ritva Uosukainen (nyk. Juutilainen) ja Kimmo Juutilainen.

suudet ovat rajalliset ja evankeliumin kertomisesta voi joutua maksamaan kovan hinnan.

Sekä islamlähetys että juutalaislähetys ovat lähetystyön koetinkiviä: pysymmekö Raamatun opetuksessa siitä, että Jeesus on ainoa tie Isän luo?

Nuoret lähetysvastuuseen

Kansanlähettyksen alkuvuosina monet nuoret heräsivät lähetysvastuuseen. He lähtivät aktioihin muun muassa Saksaan, Italiaan ja Englantiin todistamaan ja levittämään kristillistä kirjallisuutta. Aktiot vahvistivat ymmärrystä siitä, että lähetystyötä on tehtävä myös Euroopassa.

Aktiot vahvistivat myös kymmenien nuorten kutsumusta toimia joko lähtijöinä tai lähettäjinä. Nuorille tulee edelleen järjestää mahdollisuuksia nähdä itseään suurempia näkyjä evankeliumin levittämiseksi.

Lähetystyötä tehdään jatkuvan muutoksen keskellä. Parhaillaan Suomessa eletään vaihetta, joka Keski-Euroopassa ja Brittein saarilla oli tuttua jo 1970-luvulla. Vaikka lähettyksen juuret ovat kolmiyhteisen Jumalan olemuksessa ja työssä, kamppailemme nyt siitä, säilyykö Jeesuksen sovitus työmme keskuksena.

Juhani Koivisto
Aluekoordinaattori, SEKL

Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys (SEKL)

Perustettu: 1967

Pääsihteeri: lähetysjohtaja Mika Tuovinen

Työntekijöitä: yhteensä 160 kotimaassa ja ulkomailla.

Visio: Raamattu rakkaaksi – evankeliumi kaikille.

Lehti: Uusi Tie, päätoimittaja Leif Nummela.

DigiMarkus on isosti ekumeeninen

Maailman ensimmäinen alkutekstistä mobiilikäyttäjille tehty raamatunkäännös yhdistää kristittyjä laajasti.

Suomen Pipliaseura julkaisi huhtikuussa uudenlaisen evankeliumikäännöksen. Hankkeessa on ollut mukana yliopistojen ja ev.lut. kirkon lisäksi Katolinen kirkko Suomessa, Suomen ortodoksinen kirkko ja Suomen vapaakristillinen neuvosto.

DigiMarkus on maailman ensimmäinen raamatunkäännös, joka on tehty alkutekstistä suoraan mobiilikäyttäjille. Suomennosta ei paineta missään vaiheessa.

Uuden suomennoksen lähtökohtana oli digitaalisen käyttöympäristön huomioiminen. Suuri osa digitaalisten laitteiden aktiivisista käyttäjistä on nuoria. Siksi uusi käännös laadittiin nuorten ja nuorten aikuisten ehdoilla. Selkeys edellyttää pääasioiden sanomista lyhyissä päälauseissa. Tavoitteena oli yleiskieli, joka on sekä sujuvaa että vivahteikasta.

Kymmeniä tuhansia vierailuja

Pipliaseuran saaman palautteen perusteella DigiMarkus on otettu vastaan hyvin. Se on kerännyt jo kymmeniä tuhansia vierailuja. Suuri osa käyttäjistä on palannut sivustolle, ja he ovat viipyneet siellä pitkään. palvelulle on ollut tarve. Erityisesti on kiitetty mahdollisuutta kuunnella evankeliumia.

Pipliaseurassa uskotaan, että DigiMarkus edistää Raamatun käyttöä rippikouluissa, raamattupiireissä ja muissa seurakuntien tilaisuuksissa. Sovellus on saanut myös kansainvälistä huomiota.

DigiMarkus.fi -sivustolle on koottu avaintermien selityksiä ja tekstiä valottava laaja tausta-aineisto. Verkkopalvelusta löytyy myös koko Raamattu uutena (1992) ja vanhana käännöksenä (1933/38).

Uutuutena julkaistiin lisäksi **Mikael Agricolan** Uusi testamentti vuodelta 1548 nykykirjoituksen mukaisessa muodossa.

Richard Brewis

Suomen Pipliaseuran ohjelmajohtaja

Kuuntele netissä: digimarkus.fi

Uusia käännöksiä Namibiaan

NAMIBIAN YLI kaksimiljoonaisesta väestöstä lähes puolet puhuu äidinkielenään ndongan ja kwanjaman kieltä. Vuonna 2017 aloitettiin Raamatun kääntäminen uudestaan näille kielille, koska nuorten on vaikea ymmärtää olemassa olevia käännöksiä. Väestöstä yli puolet on alle 25-vuotiaita. Namibialaisista 89 prosenttia osaa lukea.

Ndongan ja kwanjaman puhujat kuuluvat maan köyhimpään väestönosaan. Perinteisesti he asuvat maaseudulla Pohjois-Namibiassa, mutta nykyisin ihmisiä muuttaa jatkuvasti maaseudulta kaupunkeihin etsimään työtä. Uusi, ymmärrettävä raamatunkäännös antaa mahdollisuuden tutkia Raamattua itsenäisesti tai seurakunnan järjestämissä ryhmissä.

Uusi raamatunkäännös palvelee myös Angolan väestöä ja kirkkoa, sillä yli 400 000 kwanjaman kielen puhujaa asuu Namibian naapurimaassa Angolassa.

Katri Saarela

Yli puolet Namibian väestöstä on alle 25-vuotiaita.

Käännöshankkeen pääyhteistyökumppaneita ovat Namibian ev.lut. kirkko, katolinen kirkko ja anglikaaninen kirkko. Suomen Piiaseura ja Suomen Lähetyseura toimivat kumppaneina.

Yhtyneiden Raamattuseurojen käännöskonsultteina toimivat **Gerrit van Steenberg** ja **Riikka Halme-Berneking**, joka on Suomen Lähetyseuran lähetystyöntekijä.

Richard Brewis

Kirkon lähetystyön ja kansainvälisen diakonian palvelujärjestöjen yhteystiedot:

KIRKON ULKOMAANAPU

Eteläranta 8
PL 210, 00131 HELSINKI
puh. 020 787 1200
sähköposti: asiakaspalvelu@
kirkonulkomaanapu.fi
www.kirkonulkomaanapu.fi

LÄHETYSYHDISTYS KYLVÄJÄ

Kylväjä
Tikkuraitti 11 A, 2. krs.
PL 188, 01301 Vantaa
puh. (09) 2532 5400
sähköposti: kylvaja@kylvaja.fi
www.kylvaja.fi

MEDIALÄHETYS SANANSAATTAJAT SANSa

Munckinkatu 67
PL 13, 05801 HYVINKÄÄ
puh. (019) 457 7700
sähköposti: sansa@sansa.fi
www.sansa.fi

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KANSANLÄHETYS SEKL

Opistotie 1
12310 RYTTYLÄ
puh. (019) 779 20
sähköposti: sekl@sekl.fi
www.sekl.fi

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMIYHDISTYS SLEY

Malminkatu 12 A, 5. krs
PL 184, 00181 HELSINKI
puh. (09) 251 390
sähköposti: sley@sley.fi
www.sley.fi

SUOMEN LÄHETYSSEURA SLS

Tähtitorninkatu 18
PL 154, 00141 Helsinki
puh. (09) 12 971
sähköposti: palaute@
suomenlahetyseura.fi
www.felm.suomenlahetyseura.fi

SUOMEN PIIPASEURA SPS

Maistraatinportti 2 A
PL 54, 00241 HELSINKI
puh. 010 838 6500
sähköposti: info@piplia.fi
www.piplia.fi

SVENSKA LUTHERSKA EVANGELIFÖRENINGEN I FINLAND SLEF

Korsholmsplanaden 2
65100 Vasa
Tfn: (06) 357 6500
e-post: slef@slef.fi
www.slef.fi

Kaikilla suomenkielisillä järjestöillä on ainakin yksi Facebook-sivusto ja Twitter-tili.

Tietokonepelit innostavat Ruotsin rippikouluissa

Nenä ruudussa voi tehdä muutakin kuin ladata selfien. Ruotsin kirkko valjasti puhelimen rippikoulun asialle. Verkosta löytyy myös lähetyksiä tietokonepelejä.

Ruotsin Karlstadin ja Skaran hiippakunnissa on kehitetty mobiilisovelluksena kristillinen tietovisa, joka on suunnattu rippikoululaisille ja heidän vanhemmilleen. Stjärnans väg -peli on osa kirkossa hiljattain päättynyttä Dela tro – dela liv -kampanjaa. Tietokonepelit ovat suosittuja työvälineitä monen seurakunnan rippikouluissa.

Ruotsin Lyckselen seurakunnassa järjestetään Gamerkonfia, eli rippikouluja joissa keskustellaan elämästä, Jumalasta ja Jeesuksesta tietokonepeliharrastajien näkökulmasta. Rippikoulu toteutetaan nuorten äidinkielellä ja kokoontumisia on kerran kuussa.

Riparilla pidetään perinteisiä jumalanpalveluksia ja osallistutaan leirille, mutta tapaamispäivät ovat samalla myös lähiverkkotapahtumia, jossa pelataan sekä tietokoneella että lautapeleillä. Rip-

pikoululaiset pelaavat muun muassa Minecraftia, jossa heidän tehtävänä on rakentaa Lyckselen kirkko ja luoda erilaisia uskonnollisia symboleja.

Joissakin seurakunnissa on järjestetty erillisiä lähiverkkotapahtumia. Esimerkiksi Örebrossa nuoret kokoontuivat hiihtolomalla kolmeksi päiväksi Olaus Petrin seurakuntatalolle yhteisen tietokoneharrastuksen pariin.

Lähetyksiä tietokonepelejä

Tietokonepelit avaavat uusia mahdollisuuksia kehittää rippikoulutyötä ja lähetysohjelmiin tietokonepelejä on tarjolla. Suomalainen lähetysohjelmitoimittaja **Magnus Dahlbacka** on kehittänyt lapsille suunnatun lähetysohjelman Memory of Memories -muistipelin, joka on ladattavissa Svenska Lutherska Evangeliföreningin (SLEF) sivustolta.

Hieman monimuotoisempi lähetysohjelma peli puolestaan on **Andreas Tangen** ja **Torvill Björvandin** kehittämä leikkimielinen *The Missionary Game*. Pelin henkilöt lähtevät lähetysohjelma-kuukaudeksi paikkoihin, jossa Jeesusta ei vielä tunneta. Tehtävänä on viedä maailmalle oikeanlaista apua. Aika on lyhyt ja matka on täynnä vaaroja ja esteitä.

Pelien pohjalta voi luoda monimuotoisia keskustelunaiheita vaikkapa rippikoululaisten parissa.

Johanna Björkholm-Kallio

Kristillisiä pelejä:

biblegamezone.com

testamentgame.bibelsallskapet.se

slef.fi/resurser/memory-of-memories

Miten sinun seurakunnassasi tehdään lähetysohjelmaa? Laita idea kiertämään: ext-danielle.miettinen@evl.fi

Viktigare än missionen

VAD ÄR det i kyrkans liv som är viktigare än missionen? Svar: kyrkans liv. Viktigare än att verka och tjäna är att leva. Livet kommer först, sedan allt det andra. Men i mycket av det som skrivs och talas gällande kyrkan och dess verksamhet tas livet, dvs. den levande församlingen, som en självklarhet. Men enligt Upp. 3:1 kan en församling anses vara levande men dock vara död.

Inte heller tron är någon självklarhet. En av de viktigaste böner lyder: Bevara oss i tron! För att nå fram till målet räcker det inte med att följa Guds vilja, för vem gör nu det? Men att få bevaras i tron ställer oss på en grund som håller.

Viktigare än att vara aktuell i tiden är det att stå i kontakt med Guds ständiga nu. Detta är en viktig poäng när det gäller ”mindfulness”. Jesus var ju ständigt närvarande i det som skedde och därför känns han evigt aktuell.

DEN GÅNGNA sommaren hade jag tagit med mig till sommarstället i Kronoby en hel rad av den tyska teologen **Jürgen Moltmanns** böcker för att repetera via understreckningarna. Och jag påmindes om hur snabbt det mest aktuella börjar kännas inaktuellt.

Javisst, nog fanns där alltså massor av guld-korn. Men den tyska universitetsexegetiken kändes förlegad. Hans ständiga samtal med marxismen kändes också förlegad, likaså de ständiga utfallen mot västvärlden som sågs som källan till allt det onda i utvecklingsländerna.

Jag minns hur aktuellt allting kändes när jag skaffade hans böcker på 1970-talet och framåt. Men inte nu längre.

Jag beskyller dock inte Moltmann för någonting. Han kunde inte känna till Sovjetunionens kollaps, Kinas och Indians framträdande som nya ekonomiska och ofta ganska hänsynslösa jättar i vår värld och framför allt inte den extrema och militanta islamismens våg över världen.

VAD ÄR det viktigaste i missionen i dag? Är det inte att helt enkelt bevaras i tron och kärleken och att härda ut i martyriet? Nu flödar det in rapporter om hur kristna ställs inför alternativet att antingen avsäga sig tron eller att dö, och man

”

Den tyska universitetsexegetiken kändes förlegad.

kan bara fråga sig: är det så Guds mission ska träda fram i denna tid och framöver?

Enligt Uppenbarelseboken är det just genom bönerna och genom att ständaktigt härda ut i lidandet som trons folk är med om att ”regera” tillsammans med Kristus, det slaktade Lammet. När vi ber att riket och Kristi herravälde ska komma bör vi samtidigt be om att bli bevarade i de vedermödor som föregår världens pånyttfödelse.

Därför tillägget: och rädda oss från det onda! Det är så Kristi regeringsprogram ser ut, och den närgångna frågan lyder: passar det för mig, vill jag vara med och regera enligt det programmet?

Viktigare än allt annat i kyrkans mission är livet självt, dvs. den levande, vittnande, lidande och tjänande församlingen. Församlingen som söker och får sin näring från Guds ord, som bevaras i tron och lever ut Kristi regeringsprogram i kärlekens gärningar.

Erik Vikström
Biskop em, TD

Efterlyser medmänsklighet i mötet med flyktingar

Pia Rinne är tredje generationens missionär från Namibia. Hon bytte jobbet på Helsingfors universitet för tre år sedan till Finska Missionssällskapet. Nu arbetar hon för medmänsklighet och global fostran. Flyktingarna engagerar också på framtiden.

Joanna Undén-Montes/Finska Missionssällskapet

I VINTRAS blev **Pia Rinne** bekant med en ung kristen afghanpojke som hade skickats till Finland från Sverige. Han hade redan lärt sig bra svenska och var på god väg att integreras, men det så kallade Dublinfördraget krävde utvisning från Sverige.

Rinne och hennes familj bjöd honom hem till sig fyra dagar över julen. Han liksom flera andra av Pia Rinnes konverterade asylkamrater, har hittat församlingsgemenskap här, men väntar ännu på sina slutliga asylbeslut.

Mångkulturalism är vardag för Pia Rinne. Hennes barndom som

Pia Rinne arbetar för medmänsklighet och global fostran vid Finska Missionssällskapet.

missionärsbarn i Namibia har gett en god grund och ett stort hjärta för flyktingar. Hon har följt med flyktingtematiken sedan 2015 och deltar aktivt i olika nätverk samt är aktiv på sociala medier.

Förra sommaren anställde familjen Rinne två asylsökare för att jobba med renovering hemma hos dem. Familjen har också hjälpt flyktingar att söka bostad och jobb. Det här på fritiden. I yrkeslivet arbetar Pia Rinne som utbildare i global fostran.

Inga frivilliga flyktingar

Flyktingarbetet kommer att växa i framtiden. Nu finns det 65 miljoner människor på flykt. Antalet beräknas växa till 250 miljoner de kommande 15 åren, berättar Pia Rinne. Orsakerna till det här är bland annat klimatförändring och krig.

”Ingen vill frivilligt vara flykting, tvingas lämna sitt hem och kanske bli behandlad som en ny sorts underklass”, konstaterar Rinne.

Hon ser självskhet och girighet som ett stort problem parallellt med världens fattigdom.

”Över 80 procent av världens flyktingar bor i fattigare länder än de europeiska länderna. Vi har ett moraliskt ansvar som inte kan kringgå. Vi kan inte med gott samvete sätta ansvaret för världens flyktingproblem på de fattiga länderna.”

Flyktingarbetet är ett växande arbetsområde som kräver resurser och arbetskraft. Vi är kallade att stå upp mot ojämlikhet, orättvisa, diskriminering och förtryck.

Humanare flyktingpolitik

Mest aktuellt i flyktingsituationen är att få till stånd en humanare po-

litik, tycker Pia Rinne. Hon har också själv försökt påverka genom att skriva till politiker och tjänstemän. Samtidigt lyfter hon fram arbetet för att stöda asylsökandenas psykosociala behov.

En stor del av flyktingarna i världen klarar sig utan värre psykiska besvär bara de får känna sig delaktiga i sin omgivning, får känna att de kan påverka sitt eget liv och känner sig välkomna och accepterade. Viktigt är också att satsa på känslan av säkerhet, rättvisa och tillit och att skapa sociala nätverk, Rinne påstår.

Om en halv procent av finländarna skulle bli stödperson för en asylsökande, så skulle varje asylsökande ha en finländsk vän. Men alla kan vi också visa vänlighet genom ett leende eller att sätta oss bredvid en ensam i bussen. I likhet med många finländare är Pia Rinne väldigt bekymrad över den hårda asylpolitiken.

”En grupp som blivit orättvist behandlad, både i beslutsfattandet och av kamrater på asylboendena, är muslimer som konverterat till kristendom och är i fara för att bli förföljda för sin tro i sitt hemland. Afghanistan och Iran hör till de farligaste länderna för konvertiter. Ändå utvisas många dit”, berättar Rinne.

Finlands Ekumeniska Råd har fört olika diskussioner med migrationsverket för att underlätta de förföljda kristnas situation. Rinne framhåller att Finland borde höja sin flyktingkvot ordentligt. Ekonomiska orsaker får inte gå före mänskliga rättigheter. Grundlagsenliga rättigheter borde också tillämpas i de nya papperslösa situation, för att dessa inte skall marginaliseras totalt.

Johanna Björkholm-Kallio

Prenumerationer och adressändringar

Tfn: 09 18021
e-post: lahetyslehti.kirkkohallitus@evl.fi
Kyrkostyrelsen /
Kyrkans missionscentral
PB 210, 00131 Helsingfors

Utgivare

Kyrkans missionscentral
PB 210
00131 Helsingfors
Tfn: 09 18021
Fax: 09 1802 350
sakasti.evl.fi/
kirkkommelahetys

Chefredaktör

Risto Jukko
risto.jukko@evl.fi

Redaktionssekreterare

Danielle Miettinen
ext-danielle.miettinen@evl.fi

Redaktion

Ville Auvinen
Johanna Björkholm-Kallio
Kari Eskelinen
Anssi Nurmi
Jaakko Rusama
Kimmo Saares
Elina Tervonen

Tryck

Grano Oy

Layout

Jouni Halonen / Grano Oy

Upplaga

3300 st.

Tidningen utkommer

två gånger per år.
Nästa nummer utkommer
i april 2018.

Tidningen skickas till församlingar, religionslärare, kyrkans missionsorganisationer och domkapitel.

ISSN 0789-5135
ISSN 2242-3877 (webb)

BFE1

Posti Green

Kutsut minut seuraamaan
omenapuuni alta
kukkien ympäröimä maa
lasteni jalanjäljet vielä lämpimissä kesissä
tuulessa kuivuvat lakanat

Kutsut minut seuraamaan
oman elämäni äärirajat
marginaalissa muitten kanssa
kuolleet jyvät kosteassa mullassa
lepäävät toistensa seassa

Sinä ainoa Jumala
maailmamme yllä
tähtenä yksinäisten yössä
kaikkivaltiaana piikkipensaan
repimänä ristinpuulla

Rakasta meitä hellästi
että kääntäisimme kasvomme
niiden puoleen
joiden surussa
näet itsesi

Mari-Anna Pöntinen

SUOMEN[†]
EV.LUT.
KIRKKO